

Kvalitetsrapport grundskola läsåret 2023 - 2024

Innehåll

Utgångspunkter för det systematiska kvalitetsarbetet.....	3
Förutsättningar, processer och resultat.....	3
Det nationella kvalitetssystemet.....	4
Förskoleklassens nationella mål och delmål.....	4
Grundskolans nationella mål och delmål.....	4
Fritidshemmets mål och delmål.....	5
Anpassad grundskolas mål och delmål.....	5
Grundskolans systematiska kvalitetsarbete.....	5
Verksamhetens förutsättningar.....	7
Personalresurser.....	7
Personalresurser grundskola.....	7
Personalresurser i anpassad grundskola.....	8
Övriga förutsättningar.....	8
Förutsättningar för grundskolans verksamhet.....	10
Resultat och analys.....	13
Processer grundskola och fritidshem.....	13
Delmål: Trygghet och studiero.....	13
Delmål: Ledning och stimulans.....	15
Delmål: Rätt till stöd.....	17
Övergångar inom och mellan skolformer samt samverkan.....	20
Fritidshem - grundskola.....	21
Delmål: Meningsfull fritid och rekreation.....	21
Processer Anpassad grundskola och fritidshem.....	22
Fritidshem – anpassad grundskola.....	22
Anpassad grundskola.....	24
Delmål: Kunskaper.....	24
Delmål: Trygghet och studiero.....	25
Delmål: Ledning och stimulans.....	26
Internationalisering.....	27
Resultat förskoleklass, grundskola och fritidshem samt anpassad grundskola.....	28
Kartläggning förskoleklass.....	28
Bedömningsstöd årskurs 1.....	30
Andel/antal elever som nått kravnivå i slutet av årskurs 3.....	32
Betyg årskurs 6.....	34
Betyg årskurs 9 Anpassad grundskola.....	36
Grundskola årskurs 9.....	37
Meritvärde årskurs 9.....	39
Gymnasiebehörighet.....	41
Sammanfattning åk 9 ämnesbetyg, meritvärde, gymnasiebehörighet.....	44
Frånvaro.....	45

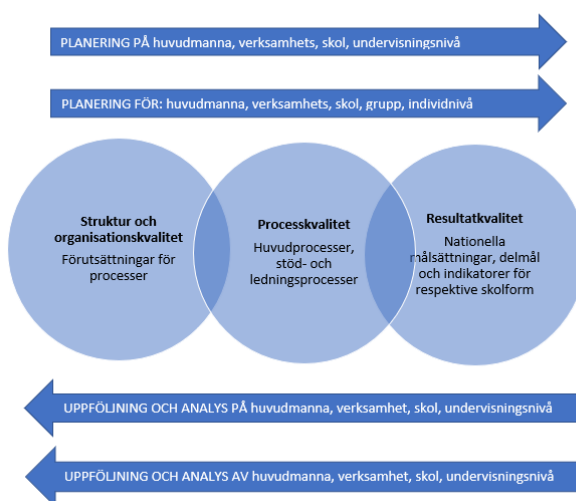
Vårdnadshavarenkät fritidshem.....	47
Sammanfattning, samlad analys och fortsatta prioriteringar.....	48
Förutsättningar.....	48
Processer.....	50
Resultat.....	52
Fortsatt arbete att omhänderta av grundskolans ledning.....	56

Utgångspunkter för det systematiska kvalitetsarbetet

Förutsättningar, processer och resultat

Varje skolenhet och huvudman inom skolväsendet ska systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen.

En gemensam teoretisk modell för det systematiska kvalitetsarbetet används för att utveckla det interna arbetet inom Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens samtliga skolformer och för huvudmannen, med syftet att stödja struktur och kommunikation för kvalitetsutveckling i hela styrkedjan. Modellen är en vidareutveckling och anpassning av ramfaktorteorin (Österberg 2023, Lundgren U.P, 1999) i vilken tre olika kvalitetsperspektiv lyfts; struktur- och organisationskvalitet, Process och resultat. Tillkommer att det nationella kvalitetssystemet har integrerats i det systematiska kvalitetsarbetet.

Struktur och organisationskvalitet kan omfatta förutsättningar i form av:

- Systematiskt kvalitetsarbete samt styrning och ledning genom hela styrkedjan
- Nationella styrdokument (läroplaner, föreskrifter, skollag)
- Resurser: ekonomiska; personella i skolan tex lärarbehörighet och hur bemanningen anpassas efter grupper och enskilda barns/elevs behov; materiella i form av tillgång till adekvata läromedel, digitala lärverktyg och lärmiljö; systemstöd
- Strukturfaktorer: barn- och elevantal, barn- och elevstabilitet och socioekonomi.

Processkvalitet kan omfatta:

- Organisation för undervisning, planering, kollegial samverkan, professionsutveckling, verksamhetsutveckling, schema, kalendarium
- Ledarskap: rektors ledarskap av en arbets- och utvecklingsorganisation, lärarledarskap för kvalitativ undervisning, gemensam bild/vision

- Undervisningskvalitet: undervisning som bidrar till kunskapsutveckling och språklig utveckling inom samtliga ämnen i läroplanerna
- Stödprocesser för barns och elevers lärande: främjande av elevhälsa för trygghet, studiero, närvaro, ledning och stimulans. Extra anpassningar och särskilt stöd. Studie- och yrkesvägledning.
- Samarbete med vårdnadshavare

Resultatqualitet kan omfatta:

- Måluppfyllelse av nationella och lokala målsättningar, delmål och indikatorer.
- Resultatqualitet omfattar även exempelvis likvärdighet, trygghet, studiero, frånvaro, studieavbrott, kränkningar, likabehandling, klagomål, effekter av extra anpassningar och handlingsplaner/åtgärdsprogram.
- Ekonomi
- Personal (rekrytera och behålla behörig personal)

Det nationella kvalitetssystemet

[Det nationella kvalitetssystemet](#) har tagits fram för att följa upp och utveckla kvalitet och likvärdighet i det svenska skolväsendet. Kvalitetssystemet består av:

- nationella målsättningar som visar på mål som är nödvändiga att uppnå
- delmål och exempel på indikatorer som synliggör verksamhetens resultat i förhållande till målsättningarna
- framgångsfaktorer som beskriver kvalitativa aspekter som också kan bidra till att målsättningarna uppfylls.

Följande sju framgångsfaktorer ingår i kvalitetssystemet: Förtroendefullt klimat, Hälsöfrämjande lärmiljö, Kompensatoriska insatser, Kompetent ledarskap, Professionell utveckling, Systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus och Tydlig roll- och ansvarsfördelning.

Förskoleklassens nationella mål och delmål

Nationell målsättning: I förskoleklassen får varje elev en utbildning av hög kvalitet som ger eleven goda möjligheter att utvecklas och lära samt förbereder för fortsatt utbildning. Delmål:

- 1: Varje elev får en utbildning som präglas av trygghet och en undervisning som präglas av studiero.
- 2: Varje elev får en undervisning som ger den ledning och stimulans eleven behöver för att kunna nå så långt som möjligt i sitt lärande och sin utveckling.
- 3: Varje elev som är i behov av stöd får det stöd den behöver.
- 4: Varje elev får en god grund för att utveckla sin språkliga medvetenhet.
- 5: Varje elev får en god grund för att utveckla sitt matematiska tänkande.

Grundskolans nationella mål och delmål

Nationell målsättning: I grundskolan får varje elev en utbildning av hög kvalitet som ger eleven goda möjligheter att inhämta och utveckla kunskaper och värden samt ger en god grund för fortsatt utbildning. Delmål:

1. Varje elev har de kunskaper den behöver för att vara väl förberedd för fortsatt utbildning.
2. Varje elev får en utbildning som präglas av trygghet och en undervisning som präglas av studiero.
3. Varje elev får en undervisning som ger den ledning och stimulans eleven behöver för att kunna nå så långt som möjligt i sitt lärande och sin utveckling.
4. Varje elev som är i behov av stöd får det stöd den behöver.
5. Varje elev kan läsa och använda det svenska språket på ett rikt och nyanserat sätt.
6. Varje elev kan använda sig av matematiskt tänkande för vidare studier och i vardagslivet.

Fritidshemmets mål och delmål

Nationell målsättning: I fritidshemmet får varje elev en meningsfull fritid och en utbildning av hög kvalitet som ger eleven goda möjligheter att utvecklas och lära samt ger en god grund för fortsatt utbildning. Delmål:

1. Varje elev får en utbildning som präglas av trygghet och en undervisning som präglas av studiero.
2. Varje elev får en meningsfull fritid och rekreation.
3. Varje elev får en undervisning som ger den ledning och stimulans eleven behöver för att kunna nå så långt som möjligt i sitt lärande och sin utveckling.
4. Varje elev som är i behov av stöd får det stöd den behöver.

Anpassad grundskolas mål och delmål

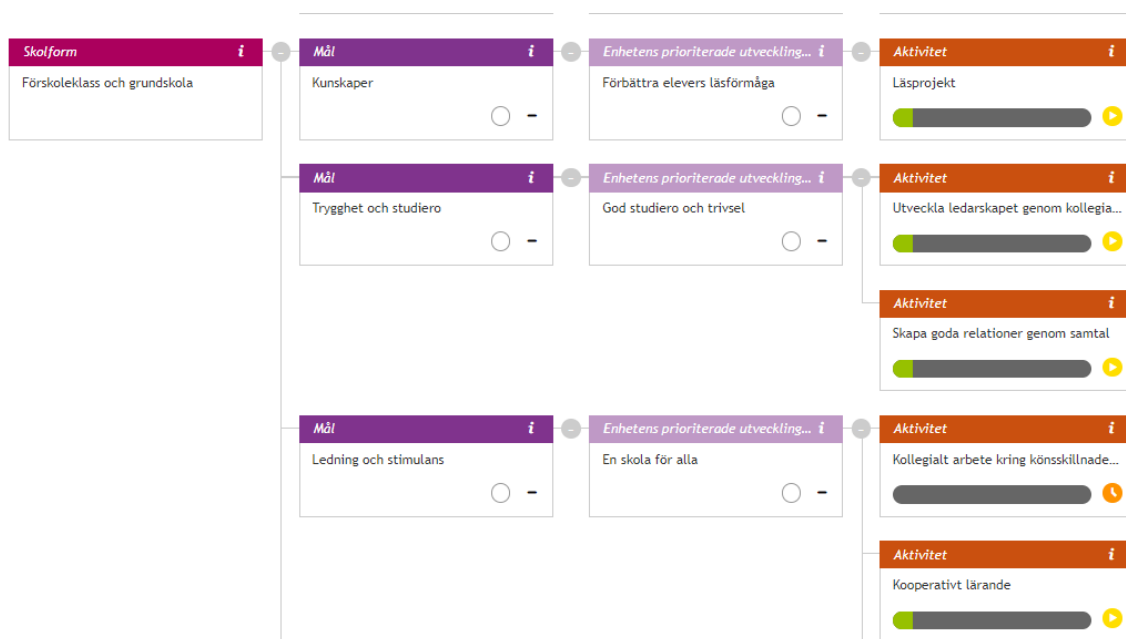
Nationell målsättning: I den anpassade grundskolan får varje elev en utbildning av hög kvalitet som ger eleven goda möjligheter att inhämta och utveckla kunskaper och värden samt ger en god grund för fortsatt utbildning. Delmål:

- 1: Varje elev har de kunskaper den behöver för att vara väl förberedd för fortsatt utbildning
- 2: Varje elev får en utbildning som präglas av trygghet och en undervisning som präglas av studiero.
- 3: Varje elev får en undervisning som ger den ledning och stimulans eleven behöver för att kunna nå så långt som möjligt i sitt lärande och sin utveckling.
- 4: Varje elev som är i behov stöd får det stöd den behöver.
- 5: Varje elev kan läsa och använda det svenska språket på ett nyanserat sätt.
- 6: Varje elev kan använda sig av matematiskt tänkande för vidare studier och i vardagslivet.

Grundskolans systematiska kvalitetsarbete

Grundskolans systematiska kvalitetsarbete utgår från det nationella kvalitetssystemets (NKS) delmål för fritidshem, förskoleklass, anpassad grundskola samt grundskola. Delmålen för respektive verksamhet har kompletterats med en beskrivning. Beskrivningen omhändertar grundskolans prioriterade utvecklingsområden, indikatorer, koppling till styrdokument och framgångsfaktorer från NKS samt analysstöd. Strukturen i det gemensamma beslutsstödsystemet Hypergene är från och med vårterminen 2024 uppbyggd utifrån NKS delmål och används i grundskolan på samtliga beslutsnivåer. Implementering har skett under läsåret och fortsätter kommande läsåret.

Uppföljning av verksamheten sker förutom verksamhetsplan och internkontroll via kvalitetsdialoger mellan lärare - rektorer, rektorer – områdeschefer, områdeschefer - skolchef, skolchef - förvaltningsdirektör. Under läsåret 23/24 har utvecklings- och planeringsarbete pågått om hur det nationella kvalitetssystemet ska integreras i det systematiska kvalitetsarbetet. Fortsatt gäller att skolorna rekommenderas att ha maximalt tre prioriterade utvecklings/förbättringsområden som presenteras i postern. Skolorna dockar i sina utvecklingsområden i de nationella delmålen, exempel här nedan.

Uppföljning av hela läsåret sker i en kvalitetsrapport på rektors och huvudmannanivå. Även den är strukturerad utifrån delmålen i det nationella kvalitetssystemet. Det nya beslutsystemet och den nya strukturen för SKA kommer att följas upp efter läsåret 24/25 då skolorna arbetat med det under ett helt läsår. Till kommande läsår är det inplanerat tre kvalitetsdialoger: *Kunskaper*, *Rätt till stöd* och *Trygghet och studiero*.

Kvalitetsrapporten 23/24

I det nationella kvalitetssystemet finns delmål/processmål för grundskola, anpassad grundskola, förskoleklass och fritidshem varav en del är gemensamma för samtliga och redovisning i vissa delar avser samtliga verksamheter. Ett urval av delmålen redovisas 23/24. I detta läsårs kvalitetsrapport är fokus på delmålet *Kunskaper*, där en djupare analys har gjorts av måluppfyllelsen för årskurs 9. Ytterligare delmål som ges utrymme är *Rätt till stöd*, *Trygghet och studiero* samt *Ledning och stimulans*. Urval av anpassad grundskolas delmål redovisas separat. En konsekvens av NKS är att uppföljningsarbetet i större utsträckning än tidigare lyfter hur förutsättningar för att bedriva verksamheten uppfattas på skol- och verksamhetsnivå.

Rapporten avslutas med en sammanfattning och områden att fortsätta arbeta med.

Införandet av nytt system för statistik medför att resultat för nationella prov på övergripande nivå inte är tillgängliga via interna system, inväntar nationella data som publiceras i slutet av november.

Verksamhetens förutsättningar

Personalresurser

Personalresurser grundskola

Skolornas beskrivningar av personalresurser visar på både styrkor och utmaningar som påverkar undervisningens kvalitet och elevernas lärande. En genomgående styrka är den höga behörigheten bland lärare, vilket bidrar till en hög kvalitet på undervisningen. Många skolor rapporterar att samtliga eller nästan alla lärare är behöriga och legitimerade, vilket ökar elevernas förståelse och intresse för ämnena. Ämnesbehöriga lärare har djupgående kunskaper som gör att de kan anpassa undervisningen efter elevernas behov och stimulera dem att nå så långt som möjligt i sitt lärande.

Kontinuitet och stabilitet är också en framträdande styrka. Skolorna har överlag låg personalomsättning, vilket skapar trygghet och stabilitet för eleverna. Denna kontinuitet möjliggör långsiktiga utvecklingsprojekt och konsekvent arbete med pedagogiska strategier. Specialpedagogiskt stöd är en annan viktig faktor, där många skolor har tillgång till specialpedagoger och speciallärare som ger riktat stöd till elever med särskilda behov. Elevhälsoteam som inkluderar skolsköterska, kurator och skolpsykolog bidrar också till elevernas välmående och utveckling.

Kollegialt lärande och samarbete framhålls som viktiga faktorer för skolutveckling och en mer likvärdig skola. Pedagoger delar med sig av sina kompetenser och erfarenheter, vilket höjer undervisningens kvalitet och bidrar till en positiv arbetsmiljö.

Samtidigt lyfts några utmaningar som påverkar verksamheten. Lärarbyten och sjukfrånvaro bland personalen påverkar kontinuiteten och kvaliteten på undervisningen. Brist på behöriga lärare i vissa ämnen, såsom moderna språk, hemkunskap och musik, kan också vara en utmaning. Positivt är att flera skolor beskriver att de till läsåret 24/25 lyckats rekrytera behöriga lärare. Det finns rutiner om att årligen annonsera ut tjänster som tillfälligt innehas av obehöriga. Lärare breddar också sin behörighet inom olika ämnen via Lärarlyftet, vilket stöds av ett riktat statsbidrag.

Personalomsättning och rekrytering är en utmaning särskilt inom fritidshem. Det är brist på utbildade fritidspedagoger. Vid rekryteringar blir det alltmer vanligt med att ingen av de sökande har lärarutbildning för fritidshem vilket resulterar i att fritidshemsassistenter anställs. Hög personalomsättning påverkar stabiliteten och kontinuiteten negativt. Någon skola lyfter att brist på personal inom elevhälsan, såsom specialpedagoger och kuratorer, påverkar det förebyggande och främjande arbetet. För att öka andelen behöriga lärare och kompetensen hos utbildade har kompetensutvecklingsinsatser riktade till fritidsassistenter planerats för kommande läsår. I samarbete med vuxenutbildningen har en utbildning till *Aktivitetsledare* tagits fram och i samarbete med Umeå universitet påbörjar två fritidshemsassistenter en arbetsintegrerad utbildning för lärare i fritidshem.

Sammanfattningsvis visar skolornas beskrivningar att de generellt har hög behörighet och kontinuitet bland sina lärare, vilket bidrar till en stabil och högkvalitativ undervisning. Samtidigt lyfter några att lärarbyten och sjukfrånvaro hos personal kan påverka elevernas trygghet,

studiero och undervisningens kvalitet. Grundskolan med stöd av HR har som mål att tillsätta varje tjänst med behörig/legitimerad personal och har rutiner som stödjer detta arbete samt vidareutbildning av personal.

Det finns utmaningar med brist på behöriga lärare i vissa ämnen och inom fritidshem där alltför många fritidshemsassistenter anställs. I samarbete med vuxenutbildningen har en utbildning till *Aktivitetsledare* tagits fram riktad till fritidshemsassistenter. Ytterligare satsning är ett samarbete med Umeå universitet om en arbetsintegrerad utbildning för lärare i fritidshem, två fritidshemsassistenter har påbörjat utbildningen.

Personalresurser i anpassad grundskola

Anpassad grundskola bemannades i årskurserna 1–3 av 45 medarbetare varav 27 elevassistenter. Elevassistenter har varierande gymnasiebehörighet tex barn- och fritid, undersköterskeutbildning. Anpassad grundskola har under åren haft riktade utbildningsinsatser inom autism och teckenspråk vilket medfört att kompetensnivån har höjts.

I årskurserna 4-9 har under läsåret haft 56 medarbetare, 13 klasslärare (mentorer), 5 lärare i praktiskt estetiska ämnen, 11 lärare i fritidshem och förskollärare och 27 elevassistenter. Utbildningsgraden är god och de anställda har adekvat utbildning undantaget 3 elevassistenter vilka saknar utbildning med inriktning mot uppdraget. Dessa har annan gymnasiebehörighet som undersköterska, vårdare och ekonomi.

Sammantaget har skolenheten viss omsättning av personal i synnerhet gällande elevassistenter och lärare i fritidshem. Ett återkommande mönster är att arbeta några år inom verksamheten för att sedan vidareutbilda sig eller gå vidare till annat verksamhetsområde. Elevassistenter har ofta en lägre löneprofil och kan erbjudas bättre villkor inom andra branscher vilket kan vara en del av förklaringsmodellen. Lärare i fritidshem har vid några tillfällen signalerat att de hellre arbetar med elever vilka är på en högre kognitiv nivå.

Övriga förutsättningar

Under detta avsnitt *beskriver skolorna* organisatoriska, materiella, strukturella och lokalmässiga förutsättningar.

Materiella

Den generella bilden om goda förutsättningar är att tillgången till läromedel och digitala verktyg är bra och stödjer undervisningen och elevernas lärande. En bidragande orsak är att grundskolan/huvudmannen stödjer skolorna genom att tillhandahålla ett likvärdigt utbud av digitala verktyg och pedagogiska applikationer och läromedel inom olika ämnen för elevernas lärande. I detta har grundskolan aktivt arbetat för en ökad tillgång på digitala verktyg som datorer och iPads för att skolorna ska ges likvärdig tillgång och inte begränsas av skolans ekonomiska förutsättningar. Skolorna ges även stöd via pedagogiska IT-utvecklare, IT-tekniker och IT-Support. Grundskolan och förvaltningen underlättar även skolornas användning av digitala läromedel genom att tillgängliggöra dem via digitala plattformar.

Strukturella

Vidare lyfter de flesta skolorna även i detta avsnitt att de har behöriga, legitimerade, lärare vilket bidrar till hög kvalitet på undervisningen. Huvudmannen stödjer skolorna i arbetet med att rekrytera behörig och legitimerad personal då behov uppstår eller årligen då tidsbegränsad anställning upphör av obehöriga lärarvikarier. När det gäller kompetensutveckling finns stöd för skolorna att använda sig av statliga insatser såsom Lärarlyftet. I övrigt identifierar grundskolan behov på skolorna och organiserar för kompetensutvecklingsinsatser riktade till rektorer och pedagogisk personal.

När det gäller ekonomiska förutsättningar lyfter skolor med låg socioekonomi vikten av att de tilldelas medel utifrån socioekonomiska faktorer, behoven är större på skolor med en större andel elever där färre föräldrar har en eftergymnasial utbildning och större andel har annat modersmål. Men även skolor med hög socioekonomi lyfter att bristen på socioekonomisk tilldelning påverkar skolans möjlighet till flexibla organisation och stödresurser då ekonomin upplevs tajt. Utöver elevpeng får skolorna del av riktade statsbidrag. Beroende på statsbidragets syfte fördelas de oftast utifrån elevantal och/eller socioekonomiska faktorer som även används vid fördelningen av elevpengen. Vissa statsbidrag av mer kompensatorisk karaktär fördelas av skolchef och områdeschefer utifrån skolornas behov och förutsättningar. En skolas ekonomiska förutsättningar är beroende av antal elever och större förändringar av antalet elever påverkar skolans ekonomi antingen positivt eller som numera oftast negativt.

Skolor lyfter svårigheter med ekonomi och organisation när elevantalet minskar. SKR:s [befolkningsprognos](#) fram till 2033 för Luleå kommun visar på en minskning med 12,8 % färre elever i grundskoleålder fram till 2032. Detta får ses som en stor utmaning för våra skolor då de flesta skolorna redan idag kan betecknas som små skolor med ett elevunderlag som medför ekonomiska utmaningar. Vi hoppas att den förväntade inflyttningen i och med industrisatsningarna i närområdet ska möta prognosen med minskat antal invånare i grundskoleålder.

Organisatoriska

De flesta gör även bedömningen om att de har en god arbetsorganisation med tydlig roll- och ansvarsfördelning samt väl implementerade rutiner som skapar en stabil arbetsmiljö. Vidare lyfter många skolor att en fungerande elevhälsa bidrar till goda förutsättningar i arbetet med trygg skolmiljö vilket bidrar till elevernas välmående. Samarbete med vårdnadshavare lyfts av flera skolor, ett gott samarbete med vårdnadshavare bidrar till elevernas utveckling och skapar en positiv skolmiljö.

När det gäller elevhälsa pågår arbete med att specialpedagogiska kompetenser på Resurscentrum i större grad ska vara närmare kärnverksamheten på skolorna. Skolorna uppskattar detta och effekten blir troligtvis ökad kompetens hos alla inblandade. Sedan tidigare har skolpsykologerna ökat sin närvaro i de lokala elevhälsan, vilket uppskattats av de lokala elevhälsoteamen. De bidrar med sin spetskompetens i det främjande, förebyggande och åtgärdande elevhälsoarbetet.

Lokaler

Bristande förutsättningar som skolor i störst utsträckning lyfter är kopplat till lokaler. Flera skolor rapporterar problem med trånga och otillräckliga lokaler, vilket försvårar möjligheten att dela upp klasser och erbjuda individuellt stöd. Några skolor lyfter mer tekniska problem och underhållsbehov. Flera skolor har ekonomiska utmaningar som påverkar tex möjligheten att förbättra den fysiska lärmiljön, uppdatera läromedel och anställa tillräckligt med personal.

Lokalmässiga förutsättningar är svårt att påverka då ansvaret ligger på annan förvaltning. Mindre investeringar i den fysiska lärmiljön kan göras med den investeringsbudget som områdescheferna blir tilldelade, det handlar oftast om mindre ombyggnationer och dyrare inköp tex möblemang till ett klassrum, maskiner till specialsalar. Några skola lyfter även att behov finns av specialpedagogiskt stöd i större omfattning men att resurser inte finns till detta.

Sammanfattningsvis – den generella bilden är att de flesta skolorna beskriver att de har goda förutsättningarna såsom god tillgång till läromedel och digitala verktyg, behöriga lärare, god arbetsorganisation och fungerande elevhälsa. Samtidigt lyfter en del skolor att det är en utmaning att organisera för tillräckligt med specialpedagogiskt stöd utifrån de förutsättningar skolan fått, det är en utmaning om skolan har många elever med stora stödbehov. Ekonomiska förutsättningar efterfrågas inte direkt i anvisningarna men skolor med låg socioekonomi lyfter vikten av den extra tilldelningen samt de riktade statsbidrag de får del av tex för läromedel. När det gäller elevhälsa pågår arbete med att specialpedagogiska kompetenser på Resurscentrum i större grad ska vara närmare kärnverksamheten på skolorna. Under nästa läsår är fokus på kuratorer som är en viktig kompetens i elevhälsoarbetet och särskilt nu när fler signaler kommer om ökad psykisk ohälsa hos elever. De bristande förutsättningarna skolorna beskriver är i flesta fall kopplat till lokaler samt ekonomiska begränsningar. När det gäller ekonomi ser grundskolan stora utmaningar om SKR:s befolkningsprognos med minskat antal elever i grundskoleålder minskar med närmare 13 %.

Förutsättningar för grundskolans verksamhet

KPI förskoleklass	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023
Elever i förskoleklass i kommunal grundskola, lägeskommun, antal	669	707	658

KPI elever i grundskola 1-9	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023
Elever i kommunal grundskola belägen i kommunen åk 1-9, lägeskommun, antal	6 700,0	6 629,0	6 601,0
Flickor i grundskola åk. 1-9, kommunala skolor, andel (%)	48,0%	48,0%	48,0%
Utländsk bakgrund bland elever i åk 1-9, kommunala skolor, andel (%)	13,0%	14,0%	14,2%
Elever vars föräldrar har eftergymnasial utbildning, åk 1-9 i kommunal grundskola, lägeskommun, andel (%)	69,0%	69,0%	69,7%
Nyinvandrade och elever med okänd bakgrund i kommunal grundskola åk. 1-9, andel (%) (alla)	4,1%	4,4%	3,5%

KPI lärare	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023
Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1-9, kommunala skolor, andel (%)	79,3%	78,0%	80,1%
Lärare med pedagogisk högskoleexamen i kommunal grundskola åk 1-9, andel (%) (alla)	89,2%	89,2%	90,7%

Elever/lärare (heltidstjänst) i kommunal grundskola åk 1-9, lägeskommun, antal	10,6	10,5	10,6
KPI kostnader för grundskola 1-9	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023
Kostnad för kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev	122 165	125 030	136 874
Kostnad för lokaler i kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev	21 336	21 919	23 959
Kostnad för undervisning i kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev	64 425	66 575	72 145
Kostnad för måltider i kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev	7 219	7 934	8 442
Kostnad för lärverktyg i kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev	5 156	4 237	5 017
Kostnad elevhälsa i kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev	5 243	5 891	5 908
Övriga kostnader i kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev	18 785	18 475	21 403

KPI kostnader för fritidshem	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023
Kostnad kommunalt fritidshem, kr/inskrivet barn	44 206	45 718	47 870
Kostnad personal kommunalt fritidshem, kr/inskrivet barn	35 187	38 026	40 576
Bruttokostnad lokaler kommunalt fritidshem, kr/inskrivet barn	2 746	2 804	2 358
Kostnad övrigt kommunalt fritidshem, kr/inskrivet barn	6 273	4 887	4 936

Elevantalet i grundskolan är avtagande, vilket framöver medför utmaningar särskilt ifall prognoserna på minskat antal invånare i grundskoleålder slår in. SKR:s [befolkningsprognos](#) fram till 2033 för Luleå kommun visar på en minskning med 12,8 %, vilket motsvarar över 1000 färre elever i grundskoleålder. Idag har vi totalt 8290 elever i F-9 i kommunal och fristående verksamhet. Om SKR:s demografiprognos slår in får det ses som en stor utmaning för våra skolor då de flesta skolorna redan idag kan betecknas som små skolor med ett elevunderlag som medför ekonomiska utmaningar. Ytterligare färre elever enligt SKR:s prognos skulle påverka verksamheten negativt med nuvarande skolstruktur. Allt färre elever på flertalet redan nu mindre skolor medför troligtvis även att lärare i större utsträckning kommer att ges delade tjänster dvs tjänstgöra på flera skolor, vilket inte bidrar till attraktiva tjänster. Dessutom kan det bidra till svårigheter att organisera för olika kompetenser tex inom elevhälsa. Med nuvarande skolstruktur skulle än mer av den totala kostnaden per elev behöva fördelas på posten lokaler, vilket skulle drabba den elevnära undervisningskostnaden än mer. Pågående samhällsomvandling i Luleå och Norrbotten kan möta SKR:s prognos genom den förväntade ökningen av antal invånare.

Nationell jämförelse - övergripande har Luleå kommun de senaste åren signalerat om att man gör satsningar på grundskolan, från att under en period därför haft relativt stora effektiviseringar för grundskolans verksamhet. Satsningar sker nu genom att grundskolans verksamhet utökas med en internationell skola hösten 2024, en resursskola hösten 2025 samt att intention finns från politiskt håll att öka andelen lärare i grundskolan. Det sistnämnda pga att Luleås undervisningskostnad per elev under de senaste åren är under riksnittet. Sett till kostnaden per invånare för grundskolan åk 1-9 är även den under riksnittet, 2023 Luleå 13032 kr, riksnittet 14381 kr och kommunsnittet 15019 kr. Skillnaderna är mindre mellan kostnaderna för förskoleklass, fritidshem och anpassad grundskola. Även i jämförelse, med kommungruppen

Större stad är Luleås kostnad bland de 6 lägsta av de 23 ingående kommunerna. [Jämföraren - Kolada](#)

Utmaningar för skolor är ett minskat elevunderlag från det ena läsåret till det andra, det är svårt att snabbt omorganisera för ett minskat elevantal. Ett plötsligt minskat elevunderlag är problematiskt för skolorna att hantera på kort sikt, vilket vi ser redan idag.

När det gäller lärarbehörigheter befinner den sig på en fortsatt stabil nivå och över riksnittet. Behörigheten och andelen lärare med lärarlegitimation har ökat de senaste åren och i skolornas analyser om personalresurser framgår att flera skolor lyckats väl med rekryteringarna inför läsåret 24/25. Några skolor har fortsatt svårt att rekrytera behöriga lärare till Hem- och konsumentkunskap, samt moderna språk. Skolor kompetensutvecklar även lärare inom Lärarlyftet till att bli behöriga i fler ämnen tex SO lärare blir behöriga i alla fyra SO-ämnena istället för tre. En större utmaning verkar det vara att rekrytera behörig personal till fritidshem. När ingen behörig fritidspedagog söker utannonserad tjänst resulterar det i att skolan anställer fritidsassistent, vilket kan påverka verksamhetens kvalitet.

Resultat och analys

Processer grundskola och fritidshem

Delmål: Trygghet och studiero

Varje elev får en utbildning som präglas av trygghet och en undervisning som präglas av studiero.

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet. Eleverna ska kunna känna sig trygga i all verksamhet som anordnas av huvudmannen, och som vanligtvis äger rum under skoldagen. Det gäller både i den inre och yttre miljön i skolan. Det inkluderar även annan verksamhet än undervisning, som exempelvis skolmåltider och raster. Undervisningen ska präglas av studiero. Med studiero menas att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. (Skolverket)

En trygg skolmiljö är en viktig förutsättning för att elever upplever studiero under lektionerna. Klassrumsmiljön har god kvalitet om:

- ett samlat arbete med att skapa studiero, där eleverna deltar, pågår
- eleverna ges möjlighet att ta ansvar för att utföra de uppgifter läraren har planerat utan att bli störda
- lärarna vidtar ändamålsenliga åtgärder för att skapa en lugn miljö.
(Skolinspektionen)

Att tillgängliggöra elevens sociala, fysiska och pedagogiska lärmiljö bidrar till att nå delmålet likväl som aktivt arbete med normer och värden, motverka kränkningar och skolfrånvaro.

Generellt visar skolornas analyser som baseras på olika underlag (tex skolenkäter, trygghetsenkäter och elevhälsosamtal) att eleverna upplever en hög trivsel och trygghet i skolan. Liksom tidigare finns platser som kan upplevs mindre trygga såsom omklädningsrum, toaletter och på vissa skolor kan del av skolgård upplevas mindre trygg. Den upplevda studieron varierar naturligtvis mellan skolor och inom skolor mellan årskurser och klasser. Många skolor rapporterar god studiero, men det finns skolor som anger att insatser gjorts i specifika klasser.

I skolornas analyser framträder en rad framgångsfaktorer till upplevd trygg lärmiljö, flertalet med direkt koppling till grundskolans fleråriga arbete med att tillgängliggöra en pedagogisk, social och fysisk lärmiljö.

Trivsel - Trygghet

- Goda relationer mellan elever och mellan elever och lärare bidrar till hög trivsel och trygghet.
- Arbetet med värdegrundsfrågor och gemensamma aktiviteter, som temadagar och projekt som stärker gemenskapen och trivseln.
- Pedagogiska metoder tex kooperativt lärande, hälsofrämjande arbete
- En underhållen och säker fysisk miljö inne och ute bidrar till elevernas trivsel.

- hemklassrum för att minska förflyttningar.
- Förbättring av skolans fysiska miljö, exempelvis genom att installera duschbås i omklädningsrum

Studiero

- En strukturerad och förutsägbar skolmiljö med tydliga regler och rutiner skapar en lugn och trygg lärmiljö.
- Användning av specifika metoder tex PAX, bildstöd och andra visuella hjälpmedel för tydliggörande både avseende fysisk och pedagogisk lärmiljö
- Ett tydligt och stödjande ledarskap från lärarna hjälper eleverna att fokusera och känna sig trygga.

Kränkningar och Konflikter

- Värdegrundsarbete och andra förebyggande insatser för att motverka konflikter och kränkningar tex organiserade rastaktiviteter ger eleverna möjlighet att ha roligt och känna sig inkluderade, träna konfliktlösning
- Närvaro av vuxna under övergångar, raster och i korridorer minskar konflikter och kränkningar vilket bidrar till ökad trygghet.
- Systematiskt arbete för att hantera och följa upp kränkningar.

Elevhälsa och Stöd

- Aktivt elevhälsoarbete där elevhälsosamtal och utvecklingssamtal används för att följa upp elevernas välmående och trivsel.
- Aktivt arbete med extra anpassningar och särskilt stöd för att säkerställa att alla elever får det stöd de behöver.
- Generella hälsofrämjande insatser tex rörelsesatser, aktiviteter kring välbefinnande
- Ökat samarbete med vårdnadshavare bidrar till att skapa en gemensam förståelse och stöd för elevernas trygghet och studiero.

Kompetensutveckling

- Kontinuerlig kompetensutveckling för pedagoger för att säkerställa att de har den kunskap och de verktyg som behövs för att stödja eleverna på bästa sätt.
- Kollegialt samarbete och erfarenhetsutbyte mellan lärare
- Ovanstående visar på en variation av pedagogiska och organisatoriska faktorer som påverkar skolornas lärmiljö. Genom att fortsätta fokusera på framgångsfaktorer kan skolorna förbättra både trygghet och studiero för eleverna.

Skolenkäten 2024

Fler av indikatorerna för delmålet hämtas från den nationella Skolenkäten som genomförs vartannat år i åk 5 och 8, enkäten besvaras av elever, lärare och vårdnadshavare.

*Eleverna i årskurs 5 i Luleå kommun känner sig lika trygga som genomsnittet för samtliga deltagande skolor 2024. Här är några detaljerade frågor och svar: **Känner du dig rädd för andra elever i skolan?** Luleå kommun: 8,6 jämfört med samtliga skolor 8,5. Även studiero är något högre värde än snittet 5,7 jämfört med 5,6 för alla deltagande skolor i riket. Större förändring från 2022 till 2024 års skolenkät är ett högre indexvärde för *Stöd*, 7,3 jmf med 6,8 2022. Även *Studiero* har ett betydligt högre värde 5,7 jmf med 5,2. Pojkar anger högre värden än flickor för*

indexområde *Stöd, Studiero och Trygghet*. Indexvärdet *Förhindra kränkningar* är det ingen skillnad mellan flickor och pojkar.

När det gäller årskurs 8 är det lägre index 2024 i området *Bemötande-lärare* när det gäller frågorna *Tycker du att lärarna behandlar alla elever lika oavsett om de är flickor, pojkar eller har annan könsidentitet?* och *Känner du dig orättvist behandlad av någon lärare eller annan vuxen i skolan?* Index området *Bemötande - elever* har ett högre medelvärde än rikssnittet på frågorna *Hur tycker du eleverna bemöter varandra i skolan* och *Hur tycker du att eleverna bemöter vuxna i skolan*.

Indexområdet *kränkningar* har ett lägre värde för åk 8 jmf med 2022, vilket behöver uppmärksammas och följas upp. Frågorna är *Litar du på att de vuxna i skolan gör tillräckligt om någon elev blir illa behandlad?* och *Tycker du att de vuxna i skolan har koll på vad som händer på rasterna?* Ett resonemang angående den första frågan är att skolan behöver bli bättre på att berätta för elever hur rutinen för att omhänderta kränkningar ser ut dvs vad gör skolan när elev upplever sig kränkt eller lärare observerar möjlig kränkning. Skolan har samtal med berörda elever och vårdnadshavare men det är inget man informerar andra elever om och det kan uppfattas som att skolan inget gör. Statistiken i STELLA för läsåret 23/24 visar också att även om vuxen inte är närvarande vid den upplevda kränkningen tar man elevernas ord på allvar. Av ärendena i STELLA är det vid 45% av ärendena ingen vuxen som bevittnat själva händelsen men skolans personal agerar utifrån elevernas berättelser och utreder händelsen. När det gäller den andra frågan har alla skolor rastvaktsscheman med vuxna som rör sig på skolgård och i korridorer där de flesta eleverna befinner sig.

Under läsåret har skolorna samverkat kring införandet av mobilförbud till läsåret 24/25. Förväntad effekt är tryggare skolmiljö när eleverna inte behöver riskera att blir filmade och fotograferade, vidare förväntas antal kränkningar minska.

Delmål: Ledning och stimulans

Varje elev får en undervisning som ger den ledning och stimulans eleven behöver för att kunna nå så långt som möjligt i sitt lärande och sin utveckling.

Alla barn och elever i samtliga skolformer och fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Det betyder att även elever som utvecklas snabbt mot utbildningens mål ska ges utmaningar i skolarbetet. Resurserna kan inte bara riktas mot de elever som har svårt att nå målen, utan behöver även riktas mot de elever som har lättare att nå utbildningens mål så att de kan utvecklas så långt som möjligt. (Skolverket)

Att tillgängliggöra elevens pedagogiska, sociala, fysiska och lärmiljö bidrar till att nå delmålet.

Några nyckelord: motivation, vilja att lära, varierad undervisning, elevinflytande, ledning för lärande

Skolenkäten har ett indexområde *Stimulans* där fyra frågor ställs: om lektionerna är varierande så att eleverna får arbeta på olika sätt; om lärarna får eleverna att tro på sig själv i skolarbetet, om lärarna får eleven att bli intresserad av skolarbetet; om eleven tycker sig få tillräckliga utmaningar i skolarbetet. För årskurs 8 har de tre första frågorna ett medelvärde två till fyra tiondelar lägre än rikssnittet, på den sista frågan något högre medelvärde dvs att fler elever oftare tycker att de får tillräckliga utmaningar i skolarbetet. Indexet för årskurs 8 är något högre 2024 jämfört med 2022.

För årskurs 5 är indexvärdet i nivå med rikssnittet. Indexet för området *Stimulans* har ökat från 5,9 till 6,4. Mönstret på de enskilda frågorna är samma som för åk 8 dvs något lägre än rikssnittet på alla frågor förutom frågan om man upplever att man får tillräckliga utmaningar i skolarbetet. [Luleå kommun \(skolverket.se\)](https://www.skolverket.se/lulea-kommun)

Ovanstående indikerar att undervisningen kan bli mer varierad för att få elevernas intresse att öka. Eleverna tycker att de får tillräckliga utmaningar i skolarbetet i större utsträckning än rikssnittet, vilket visar att undervisningen är differentierad och möter individualiserade behov.

I skolornas analyser beskrivs orsaker till varför eleverna inte alltid upplever undervisningen som stimulerande och motiverande:

- I skolenkäten och i skolornas andra underlag lyfts bristen på variation som den vanligaste orsaken till att undervisningen inte känns stimulerande. Eleverna efterfrågar mer variation i arbetsmetoder och aktiviteter under lektionerna för att hålla intresset uppe.
- En del elever upplever att de inte får tillräckligt stora utmaningar i skolarbetet, vilket kan leda till att de inte känner sig stimulerade – värdet för Luleå ligger här högre än rikssnittet. Samtidigt finns det elever som tycker att skolarbetet är svårt.
- Begränsat elevinflytande – eleverna känner att de inte alltid har möjlighet att påverka undervisningens innehåll och form. Eleverna är inte alltid medvetna om när och hur de har inflytande över undervisningen, vilket kan leda till en känsla av bristande delaktighet.
- Behov av tydligare struktur och rutiner i undervisningen. Elever vill veta vad som ska hända och vad som förväntas av dem, samtidigt kan för mycket struktur och rutiner upplevas som enformigt, vilket kan minska elevernas intresse och engagemang.
- Motivationsproblem – eleverna behöver utveckla sin uthållighet, utmaningen är att skapa en lärmiljö som motiverar dem att fortsätta även när det känns svårt. Tydliga mål och studieteknik kan öka motivationen.

Vad gör då skolorna för att undervisningen ska upplevas som stimulerande och motiverande. Det beskrivs en rad olika strategier och åtgärder:

- Ökad variation i undervisningen genom olika arbetsmetoder, examinationsformer, variation av läromedel, Storyline, olika aktiviteter såsom film, läsning, redovisning och självständigt arbete.
- Många skolor använder kooperativa lärandemetoder för att främja samarbete och engagemang bland eleverna. Detta inkluderar metoder som EPA (enskilt, par, alla) och rollfördelning enligt uppdrag.
- Utveckla lärarnas anpassning av undervisningsmetoder och strategier för att bättra engagera elevgruppen och individuella elever.

- Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt för att stödja elever med språkliga svårigheter
- Öka elevinflytandet i undervisningen genom att ge dem möjlighet att påverka undervisningens innehåll och form. Genom elevråd och elevintervjuer ges eleverna möjlighet att uttrycka sina åsikter och påverka skolans arbete i stort.
- Struktur genom tydliga mål och formativt förhållningssätt samt gemensamma lektionsstrukturer för att skapa en tydlig och förutsägbar pedagogisk lärmiljö.
- Genom att den lokala elevhälsan arbetar nära med arbetslagen och eleverna för att säkerställa att eleverna får det stöd de behöver för att lyckas i skolan.
- Regelbunden utvärdering av undervisningsmetoder för att identifiera förbättringsområden, det kollegiala samarbetet ges alltmer utrymme.
- Skolor arbetar med att förbättra samarbetet med vårdnadshavare genom att tydliggöra utbildningens mål och involvera dem i skolans arbete. Detta inkluderar aktiviteter som öppet hus och redovisningar för vårdnadshavare.

Sammanfattningsvis pågår det olika åtgärder på skolorna för att utveckla undervisningen på olika sätt utifrån det som framkommer i Skolenkäten men även i skolans egna undersökningar och forum. Skolorna arbetar med att tillgängliggöra den pedagogiska lärmiljön på en rad olika metoder. Skolenkäten används systematiskt av skolor för att mäta effekt av insatta åtgärder om än att det är olika elevgrupper som svarar på enkäten vartannat år. De jämför sig med kommun och rikssnittet i sina analyser. Indexet för området *Stimulans* har ökat både för årskurs 5 och 8 jämfört med 2022 års Skolenkät, vilket är en positiv utveckling.

Delmål: Rätt till stöd

Varje elev som är i behov av stöd får det stöd den behöver.

Alla barn och elever har rätt till ledning och stimulans för att kunna utvecklas så långt som möjligt. En del elever har också rätt till extra anpassningar eller särskilt stöd. En strävan ska vara att uppväga skillnader i elevers förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen- det kompensatoriska uppdraget.

Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Det gäller även om eleven uppfyller de kriterier som minst ska uppnås, och till exempel får godkänt betyg.

Elever som lätt uppfyller de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Även i resultatdelen med måluppfyllelse beskrivs skolornas arbete med stödinsatser.

Elever med särskilt stöd

Antal åtgärdsprogram	Flickor	Pojkar	Totalt
Totalt antal åtgärdsprogram	173 (187)	253 (280)	420 (467)
Enskild undervisning	33 (56)	36 (79)	69 (106)
Särskild undervisningsgrupp	33 (29)	39 (30)	72 (59)
Anpassad studiegång	41 (62)	60 (77)	101 (139)
Studiehandledning på modersmål	47 (60)	63 (55)	110 (115)

Källa: Data i tabellen baseras på skolornas kvalitetsrapporter, inom parentes resultatet för 22/23.

Det totala antalet åtgärdsprogram fortsätter att minska för både flickor och pojkar. En bidragande orsak är att skolorna tidigare identifierar elever med stödbehov och använder extra anpassningar, tillkommer att det fleråriga arbetet med att tillgängliggöra den fysiska, pedagogiska och sociala lärmiljön fortsätter ge förväntad effekt med att tillgängliggöra lärmiljön på gruppnivå dvs för alla elever. Enskild undervisning har minskat rejält samtidigt ser vi att särskild undervisningsgrupp ökat. Detta kan vara en effekt av skolornas arbete med att organisera för en mindre anpassad lärmiljö (studios, flexen osv) vilket medför att behovet av enskild undervisning minskar. Många skolor betonar vikten av specialpedagogiskt stöd och har specialpedagoger som arbetar nära lärarna för att identifiera och stödja elever i behov. En handfull skolor lyfter upplevelsen av att inte ha tillräckliga resurser för att möta alla elevers behov, det är skolor med varierande socioekonomi. Några skolor lyfter att brist på lokaler hindrar schematekniska och organisatoriska insatser.

Regelbundna elevhälsomöten (EHM) och samarbete mellan lärare och elevhälsoteam beskrivs som centrala för att tidigt upptäcka och åtgärda behov. Skolorna använder olika modeller och metoder för att förbättra elevhälsan, såsom Petri Partanens modell och EHM-möten. Flera skolor har under läsåret satsat på kompetensutveckling för lärare inom NPF, specialpedagogik och tillgängliga lärmiljöer med stöd i litteratur och /eller Skolverkets och SPSM:s utbildningsmoduler.

Anpassad studiegång har minskat, vilket är positivt. Anpassad studiegång innebär att elev inte läser alla ämnen, vilket kan förutom att kunskaper inom ämnen inte erhålls påverka gymnasieval då vissa inriktningar kräver behörighet i vissa ämnen inom SO och NO. Men, samtidigt har andelen ämnen som inte betygsätts pga anpassad studiegång ökat, vilket kan tolkas som att fler ämnen per elev väljs bort baserat på skolornas uppgifter om antalet elever med anpassad studiegång. Detta behöver undersökas närmare.

Flertalet skolor har anpassade lärmiljöer för elever som behöver extra mycket stödinsatser eller behöver vistas i ett mindre sammanhang. Skolorna beskriver att dessa miljöer är effektiva för att än mer möta elevernas individuella behov tex elever med NPF, vilket ofta till bättre måluppfyllelse, stärkt självkänsla och motivation. Elever som arbetar i mindre grupper eller enskilt får mer riktat stöd och gör större framsteg, för en del elever medför insatsen även att den sociala interaktionen utvecklas vilket är en viktig aspekt i arbetet med att tillgängliggöra lärmiljön. Genom att erbjuda flexibla och inkluderande lärmiljöer minskar risken för stigmatisering av elever med särskilda behov. Det främjar en känsla av tillhörighet och trygghet bland eleverna samtidigt som det framgår i skolornas analyser att de är medvetna om att elever med mycket tid i anpassade lärmiljöer kan påverkas negativt då de kan missa viktiga sociala och

undervisningsmässiga interaktioner i det ordinarie klassrummet. Detta kan leda till att de känner sig isolerade och mindre delaktiga i skolans gemenskap.

Några skolor nämner utmaningar med elever med hög skolfrånvaro trots stora insatser av lokala elevhälsan, skolpsykolog och skolläkare när man inte önskvärda resultat vilket gäller även i flertal fall då externa instanser är inkopplade. Hög skolfrånvaro är sedan flera år ett internkontrollmoment. Där urval görs av elever med hög frånvaro och skolorna får svara på frågor om insatser och dess effekter. I majoriteten av fallen har, skolan/elever externa insatser inkopplade, det är främst BUP, sjukvården och socialförvaltningen.

Under läsåret har planering intensifierats inför uppstartande av en Resursskola ht 2024. Resursskolan riktas till ett fåtal elever med behov som är svåra att tillmötesgå i ordinarie undervisningsmiljö.

Skolorna uttrycker stor nöjdhet med Unikums modul för stödinsatser. Systemet används av alla skolor för att dokumentera extra anpassningar och åtgärdsprogram. Det ger en samlad bild av individuell elevs och för klassen insatta anpassningar, vilket gör det enklare att planera och genomföra undervisningen. Översikten förenklar även uppföljningsarbetet och underlättar för både det lokala elevhälsoteamet, lärare och vårdnadshavare att följa elevens utveckling. I de flesta skolorna tycks Unikums modul för stödinsatser vara väl implementerad men det finns även skolor som fortsätter med implementeringsarbetet. Det finns lärare som känner sig osäkra på hur de ska använda Unikum, skolans specialpedagoger, grundskolans IT-utvecklare och Resurscentrum stödjer skolorna i implementeringsarbetet. Skolorna arbetar kontinuerligt med att förbättra arbetet med anpassningar, åtgärdsprogram och användningen av Unikum och att göra systemet till ett levande verktyg i det dagliga arbetet. Det är angeläget att alla berörd personal använder Unikum för att dokumentera behov och insatta åtgärder, vilket är viktigt ur ett myndighetsperspektiv men särskilt för den enskilda eleven eller elevgruppen.

Studiehandledning på modersmål lyfts som en bidragande orsak till att förbättra elevernas målpuppfyllelse. Ett samarbete mellan lärare och studiehandledare bidrar till att hjälpa eleverna att förstå undervisningen och nå målen. Tunaskolan har högst andel elever med annat modersmål än svenska och de uttrycker att elever behöver studiehandledning även om de inte kategoriseras som nyanlända. De menar att fler elever har större behov av studiehandledning än vad som ges. Skolan har stärkt bemanning kring elevgruppen med hjälp av statsbidrag. Skolan använder även fritidshemmet som en språkutvecklande resurs genom att rekommendera nyanlända i åk 4–6 att skriva in sig på skolans fritidshem. Därutöver har skolans förstelärare språkutvecklande fokus i sitt uppdrag.

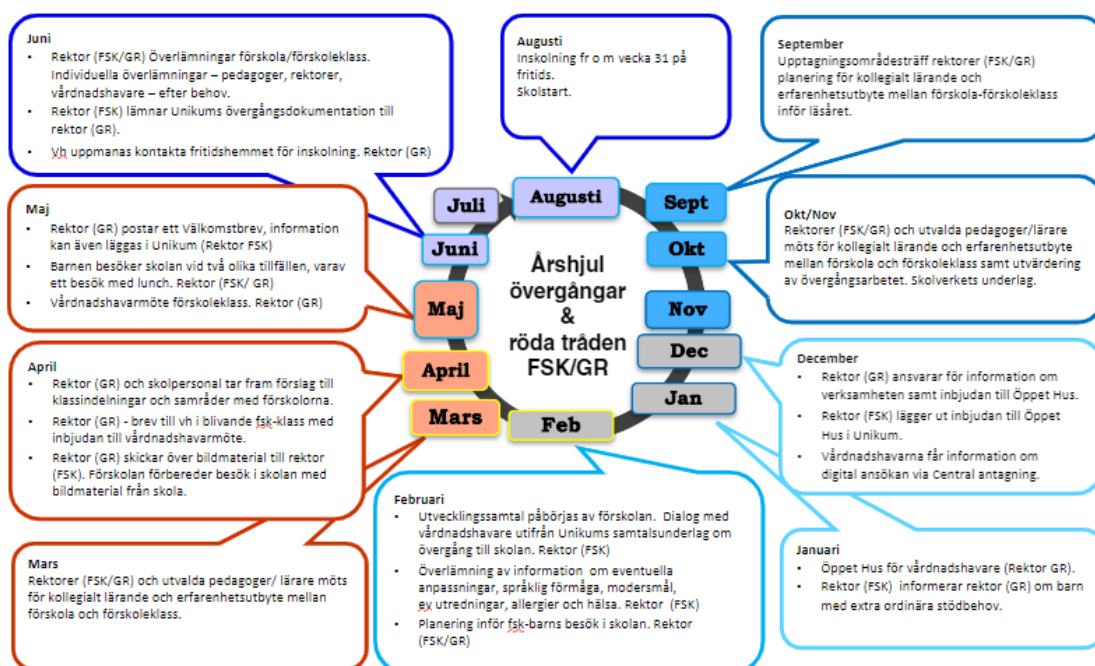
Skolenkäten visar för elever i årskurs 5 att upplevelsen av stöd ligger på samma nivå som medelvärde för samtliga skolor nationellt. På frågan *Tycker du att du får den hjälp du behöver från skolan för att klara skolarbetet* är medelvärdet aningen högre för Luleå. För årskurs 8 är värdet förändrat och är aningen under genomsnittet för samtliga deltagande skolor. Någon skola kopplar det till att det är många elever i klasserna. En skola kopplar stora klasser till att de har lokalbrist. Lärarnas uppfattning om de tycker att alla deras elever får det stöd de behöver från skolan för att klara skolarbetet ligger på samma nivå som riksnittet. Vårdnadshavarna för åk 5 ligger en tiondel under riksnittet på frågorna *Hur ofta verkar ditt barn få den hjälp som behövs under lektionerna? Tycker du att ditt barn får den hjälp som behövs från skolan för att klara skolarbetet?* Vårdnadshavarna för förskoleklass har för frågorna ett högre värde än riksnittet trots att det är en betydligt större andel som svarat *Vet inte*.

Sammanfattningsvis visar underlagen det totala antalet åtgärdsprogram fortsätter att minska för både flickor och pojkar. En bidragande orsak är att skolorna tidigare identifierar elever med stödbehov samt att det fleråriga arbetet med att tillgängliggöra den fysiska, pedagogiska och sociala lärmiljön börjar ge förväntad effekt med att tillgängliggöra lärmiljön på gruppnivå dvs för alla elever. Enskild undervisning har minskat rejält samtidigt ser vi att särskild undervisningsgrupp ökat. Antalet elever med anpassad studiegång har minskat enligt underlaget från skolorna, men enligt betygsstatistik har andelen betyg som inte sätts pga av att de inte läses inom anpassad studiegång ökat. Det här behöver undersökas vidare.

Skolorna arbetar aktivt med att förbättra stödet till elever i behov av ständiga förbättringar i processer, generella anpassningar som stödjer alla elever, dokumentation och systemanvändning. Några skolor lyfter även utmaningar som resursbrist med en upplevelse att behoven är större än resurserna kan möta. Samarbete mellan lärare, elevhälsa och vårdnadshavare är centralt för att lyckas med stödsatserna. Skolorna lyckas allt mer med att involvera alla personal i elevhälsoarbetet, vilket är en effekt av det fleråriga arbetet med tillgänglig lärmiljö (pedagogisk, fysisk, social). Vi ser också att tidigare gemensamma kompetensutvecklingsinsatser fortsätter att ge effekt tex kring hur man kan organisera för skolans elevhälsoarbete, tillgängliga lärmiljöer, normer kopplat till hindrande kulturer för lärande, välbefinnande och nu närmast språkutvecklande och läsförämjande arbete. Skolor använder sig även av andra modeller, vilket på övergripande nivå behöver följas upp för att initiera lärande och inspiration mellan skolor.

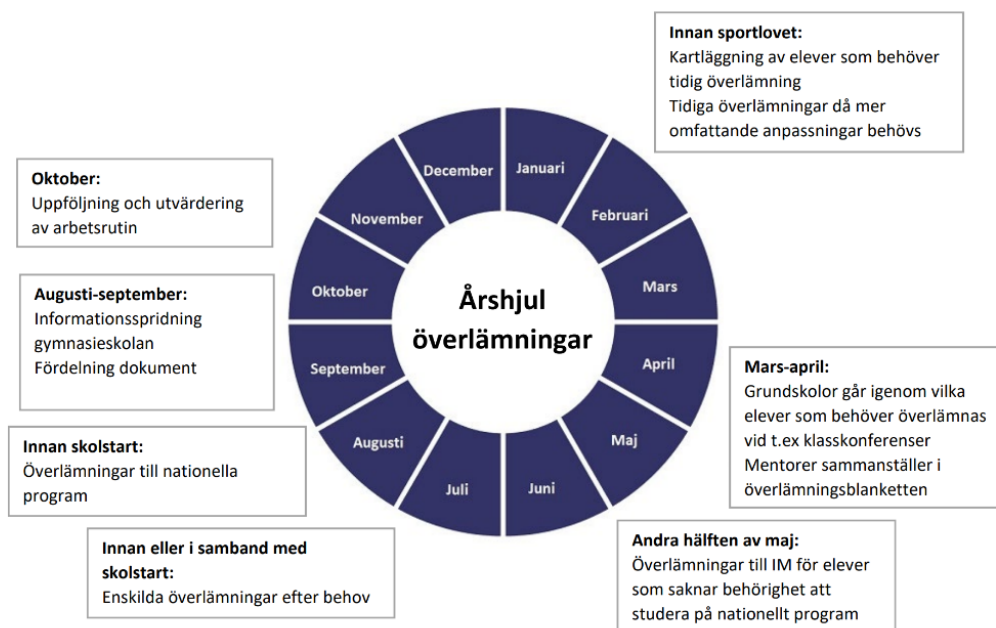
Övergångar inom och mellan skolformer samt samverkan

För att stödja barns och elevers utveckling och lärande sker samverkan mellan olika verksamhetsformer. Barn och elever ska ges en trygg och bra övergång inom och mellan skolformer och det behövs god samverkan och bra rutiner för att lyckas. Grundskolan har tillsammans med förskolan tagit fram ny rutin för arbetet med övergång från förskola till förskoleklass.

Tidigare har respektive skolområde haft egna rutiner men nu har alla samma, vilket bidrar till likvärdighet och kvalitet i överlämningsprocessen. Årshjulet nedan visar de ingående delarna i

den gemensamma rutinen. Även överlämningsrutinerna mellan grundskola och gymnasium har reviderats, vilket sker kontinuerligt utifrån de behov som framkommer.

I överlämningsarbetet används nu även lärplattformen, vilket underlättar processen och bidrar till mer enhetlig överlämning. Den ger en god överblick över stödinsatser och kunskaper och är ett bra stöd för överlämningar mellan verksamhetsformer men även inom grundskolan tex vid lärare- eller/och skolbyte.

Fritidshem - grundskola

Delmål: Meningsfull fritid och rekreation

Delmål 2: Varje elev får en meningsfull fritid och rekreation.

Undervisningen i fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda eleverna en meningsfull fritid. Detta ska ske genom att undervisningen tar sin utgångspunkt i elevernas behov, intressen och erfarenheter, men också att eleverna kontinuerligt utmanas ytterligare genom att de inspireras till nya upptäckter. I undervisningen ska eleverna erbjudas en variation av arbetsätt, uttrycksformer och lärmiljöer som integrerar omsorg och lärande.

I detta avsnitt är fokus på vad fritidshemmen lyfter som framgångsfaktorer för verksamheten och exempel på identifierade utvecklingsområden. Fritidshemmen har tillgång till resultat från fritidshemsenkäten från vårterminen 2024 som skickas till samtliga vårdnadshavare, i denna rapport redovisas den separat under resultatdelen.

Framgångsfaktorer

Strukturerad planering - för att täcka läroplanens centrala innehåll och för att aktiviteterna ska vara välplanerade och kontinuerligt utvärderas.

- Varierade aktiviteter som engagerar eleverna och stimulerar deras kreativitet och lärande. Elevinflytande och delaktighet genom att elevernas intressen och nyfikenhet tas tillvara.
- Flexibla och anpassade lärmiljöer där lokalerna förändras regelbundet för att skapa intresse för nya lekar och aktiviteter
- Samarbete mellan olika avdelningar och med lärare i klassrummen bidrar till att optimera användningen av skolans ytor och resurser.
- God kontakt med vårdnadshavare:

Exempel på identifierade utvecklingsområden som anges i fritidshemmens /skolornas rapportering.

- Utveckla utomhusverksamheten genom mer organiserade uteaktiviteter
- Samarbete och resursanvändning mellan olika avdelningarna för att effektivt nyttja material, lokaler och pedagoger. Säkerställa god behörighet bland pedagogerna och fortsätta utveckla samarbetet mellan fritidshemsgrupperna för att stimulera elevernas sociala utveckling.
- Öka elevernas inflytande och delaktighet i verksamheten tex genom att uppmärksamma elevernas intressen och nyfikenhet för att öka deras engagemang och motivation.
- Aktivitetsutbud och Variation - balansera mellan fysisk aktivitet och vila. Utveckla temabaserade aktiviteter som stimulerar kreativitet och lärande.
- Lokaler - genom att förändra i den fysiska miljön kan intresse för nya lekar och aktiviteter skapas. Avgränsade ytor för elever i behov av mindre stimuli behöver skapas, trots begränsningar i skolans lokaler.
- Kompetensutveckling för personalen för att säkerställa att de har rätt kunskaper och färdigheter för att stödja elevernas utveckling.

Sammanfattningsvis lyfter fritidshemmen olika framgångsfaktorer som bidrar till en meningsfull och engagerande fritid för eleverna. Strukturerad planering bidrar till att aktiviteterna är välorganiserade och utvärderas. Varierade och engagerande aktiviteter stimulerar elevernas kreativitet och lärande. Elevinflytande och delaktighet ökar elevernas engagemang och motivation. Flexibla och anpassade lärmiljöer samt samarbete mellan avdelningar och lärare bidrar också till en positiv utveckling.

Processer Anpassad grundskola och fritidshem

Fritidshem – anpassad grundskola

Delmål 2: Varje elev får en meningsfull fritid och rekreation.

Undervisningen i fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda eleverna en meningsfull fritid. Detta ska ske genom att undervisningen tar sin utgångspunkt i elevernas behov, intressen och erfarenheter, men också att eleverna kontinuerligt utmanas ytterligare genom att de inspireras till nya upptäckter. I undervisningen ska eleverna erbjudas en variation av arbetssätt, uttrycksformer och lärmiljöer som integrerar omsorg och lärande.

I fritidshemmet finns möjlighet för eleverna att träna sin självständighet genom att exempelvis välja aktivitet. Många aktiviteter företas utomhus som en del i det hälsofrämjande arbetet. Elevdelaktighet genom elevinflytande sker i hög utsträckning. Eleverna har tillgång till planerade aktiviteter som genomförs regelbundet som exempelvis rörelsesatsning, teater, bild och form, skapande och musik. Kompetensnivån varierar i grupperna och rektorernas strävan är att tillse god behörighet med minst en utbildad pedagog i varje fritidshem. Som stöd för fritidshemmets utveckling finns en samordnande fritidshemsgrupp, förutom rektorerna. Vi söker samverkan mellan fritidshemsgrupperna vilket stimulerar elevernas sociala utveckling. Gällande fritidshemsverksamheten i 4–6 samt Ungdomsfritids finns en upplevelse av att verksamheten tillhandahåller en god fritid men kopplingen till att se ett förhållande till elevers lärande är inte tydligt förekommande i fritidsverksamheten. I och med en stadiervis organisation kan fritidshemmet rikta sina aktiviteter efter ålder och mognad på ett annat sätt än tidigare. Skillnaden i utbud av aktiviteter mellan pojkar och flickor förekommer inte. Personalen följer eleverna hela dagen, detta gör att fritidshemmen har stora möjligheter att planera sin verksamhet utifrån elevernas/gruppens behov och intressen. Utmaningen är att åskådliggöra, till vårdnadshavare, det lärande som äger rum i fritidshemmen. Vi arbetar målstyrt och prioriterar språkinläring och kommunikation. Ett arbete framåt är att presentera hur vi arbetar med lärande i fritidshemmet som exempelvis äger rum inom de skapande och estetiska uttrycksformerna samt den progression eleverna gör. Fritidshemmen arbetar med lärande men utmaningen är att tydliggöra detta för vårdnadshavarna. Personalen möter inte vårdnadshavare turligt, eftersom alla elever har skolskjuts. Detta tror vi påverkar information och kommunikation.

Delmål 3: Varje elev får en undervisning som ger den ledning och stimulans eleven behöver för att kunna nå så långt som möjligt i sitt lärande och sin utveckling.

Alla barn och elever i samtliga skolformer och fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Vårdnadshavarenkät vt 2024 hade ett lågt deltagande. Utfallet indikerar att ledning och stimulans fungerar i stora delar. Personalen följer eleverna hela dagen, detta gör att fritidshemmen har stora möjligheter att planera sin verksamhet utifrån elevernas/gruppens behov och intressen. Utmaningen är att åskådliggöra, till vårdnadshavare, det lärande som äger rum i fritidshemmen. Vi arbetar målstyrt och prioriterar språkinläring och kommunikation. Ett arbete framåt är att presentera hur vi arbetar med lärande i fritidshemmet som exempelvis äger rum inom de skapande och estetiska uttrycksformerna samt den progression eleverna gör. Fritidshemmen arbetar med lärande men utmaningen är att tydliggöra detta för vårdnadshavarna. Personalen möter inte vårdnadshavare naturligt, eftersom alla elever har skolskjuts. Detta tror vi påverkar information och kommunikation.

Anpassad grundskola

Delmål: Kunskaper

ANPASSAD GRUNDSKOLA: Varje elev har de kunskaper den behöver för att vara väl förberedd för fortsatt utbildning.

Undervisningens kvalitet är avgörande för elevers lärande. En kvalitativ undervisning gör det möjligt för alla elever att lära och utvecklas oberoende av förutsättningar.

"Undervisningen har god kvalitet om den består av olika typer av uppgifter och aktiviteter, så att det blir en variation och balans under lektionen och under skoldagen. Undervisningen är stimulerande för eleverna och de får ett aktivt lärarstöd så att de förstår, kommer igång med och bibehåller engagemang i sitt skolarbete.

God kvalitet innebär också att undervisningen är strukturerad, med intresseväckande lektionsstarter, sammanhang i genomgångar, logiskt flöde i uppgifterna och med sammanfattande avslut. Det gör det tydligt för eleverna vad som är syftet med lektionen eller olika arbetsmoment. Det är också viktigt att syftet överensstämmer med målen i läroplanen, både avseende kunskaper och värden."(skolinspektionen.se)

Samtliga elever når godtagbara nivåer sett till kriterier för bedömning och betygskriterier i årskurs 1–3. De flesta elever läser efter ämnesområden. Elevernas individuella mål följs upp löpande under läsåret, en progression sker med stigande ålder. En högre medvetenhet om bedömning och bedömningstillfällen har gjort att elevernas kunskaper kan nyanseras på ett bättre vis. Skillnader mellan pojkar och flickor är inte relevant eftersom elevernas individuella förutsättningar och behov är så skiftande. Klasser att jämföra med finns ej.

I årskurs 4–9 når samtliga elever godtagbara nivåer sett till kriterier för bedömning och betygskriterier. Elevernas individuella mål följs upp löpande under läsåret. En högre medvetenhet om bedömning och bedömningstillfällen har gjort att elevernas kunskaper kan nyanseras på ett bättre vis. Vi ser en progression med stigande ålder. Skillnader mellan pojkar och flickor är inte relevant eftersom elevernas individuella förutsättningar och behov är så skiftande. Klasser att jämföra med finns ej.

En stadiesvis indelning som genomförts inför innevarande läsår har visat på en tydligare fokusering på kunskapsområden för respektive stadie. Kriterier för bedömning och betygskriterier blir mer avgränsade och tydliggjorda. Det kollegiala lärandet har hittat mer gemensamma nämnare vilket har ökat fokuseringen på enskilda betygskriterier för olika ämnen/kriterier för bedömning vad gäller ämnesområden. Undervisningens kvalitet har förbättrats i den meningen att formativ bedömning genomförs med en högre medvetenhet. Eleverna har i hög grad utvecklat kommunikativa färdigheter vilket möjliggör för högre delaktighet i undervisningen/under skoldagen samt i den sociala miljön. Eleverna är mer kommunikativa och kan med alternativa kommunikationsmedel tydliggöra egen vilja och önskemål. Som ett resultat av detta har affektsituationer minskat. Kränkingsanmälningar samt hot- och våldssituationer är mindre förekommande. Personalen har arbetat med risk- och

konsekvensanalyser under året och tränat sina färdigheter i främjande och förebyggande insatser i syfte att skapa goda relationer, trygghet och studiero.

Det kollegiala lärandet har gett en större samsyn mellan klasser och arbetslag. Att diskutera formativ bedömning och dilemman som detta har varit betydelsefullt och lärorikt. Ett område som också har inkluderats i det kollegiala lärandet är SYV-uppdraget. Åk 1-3 har under ledning av Studie- och yrkesvägledare kartlagt sitt arbete med yrken och skapat en samsyn kring hur lågstadiet ska arbeta med SYV.

Kommunikation kommer fortsatt att vara ett prioriterat utvecklingsområde nästa läsår med elevernas språkutveckling i fokus.

Delmål: Trygghet och studiero

Anpassad grundskola Delmål 2: Varje elev får en utbildning som präglas av trygghet och en undervisning som präglas av studiero.

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet. Eleverna ska kunna känna sig trygga i all verksamhet som anordnas av huvudmannen, och som vanligtvis äger rum under skoldagen. Det gäller både i den inre och yttre miljön i skolan. Det inkluderar även annan verksamhet än undervisning, som exempelvis skolmåltider och raster.

Undervisningen ska präglas av studiero. Med studiero menas att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. (Skolverket)

En trygg skolmiljö är en viktig förutsättning för att elever upplever studiero under lektionerna. Klassrumsmiljön har god kvalitet om:

- ett samlat arbete med att skapa studiero, där eleverna deltar, pågår
- eleverna ges möjlighet att ta ansvar för att utföra de uppgifter läraren har planerat utan att bli störda
- lärarna vidtar ändamålsenliga åtgärder för att skapa en lugn miljö.
(Skolinspektionen)

Att tillgängliggöra elevens sociala, fysiska och pedagogiska lärmiljö bidrar till att nå delmålet likväl som aktivt arbete med normer och värden, motverka kränkningar och skolfrånvaro.

Elevenkät vt 2024, trygghet/studiero och trivsel åk 1–9 visar att eleverna under skoltid och upplever trygghet. Elevenkät åk 1–3 indikerar trygghet och trivsel. Enskilda händelser av otrygghet har omhändertagits i grupp genom att jobba med kompisrelationer och närmare vuxennärvaro i situationer som har definierats som otrygga. Elevenkät åk 4–6 visar att eleverna trivs under skoltid. De upplever trygghet men under läsåret har det i två av klasserna funnits perioder av oro som inte kan härledas till enskilda händelser. Trenden över tid är dock att stabiliteten har ökat och att struktur, innehåll samt strategier för kommunikation ökat upplevelsen av delaktighet vilket i sin tur avspeglar sig i en lugnare miljö under skoltid. Ett medvetet arbete med kommunikation avspeglar sig genom att affektsituationerna hos elever har minskat. Det finns en högre medvetenhet bland personalen att hantera olika situationer genom använda och utveckla strategierna för kommunikation hos sig själv och eleverna. Inom skolenheten har vi arbetat systematiskt med att analysera situationer som har innehållit hot och

våld genom att nyttja risk- och konsekvensanalyser. Vi har under läsåret regelbundet genomlyst skolsituationen och upprättat handlingsplaner samt rutiner vilka har lett till mer trygghet och studiero. I detta arbete har vi tagit med information från vårt rapporteringssystem Stella.

Delmål: Ledning och stimulans

Anpassad grundskola Delmål 3: Varje elev får en undervisning som ger den ledning och stimulans eleven behöver för att kunna nå så långt som möjligt i sitt lärande och sin utveckling.

Alla barn och elever i samtliga skolformer och fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Det betyder att även elever som utvecklas snabbt mot utbildningens mål ska ges utmaningar i skolarbetet. Resurserna kan inte bara riktas mot de elever som har svårt att nå målen, utan behöver även riktas mot de elever som har lättare att nå utbildningens mål så att de kan utvecklas så långt som möjligt. (Skolverket)

Att tillgängliggöra elevens pedagogiska, sociala, fysiska och lärmiljö bidrar till att nå delmålet.

Några nyckelord: motivation, vilja att lära, varierad undervisning, elevinflytande, ledning för lärande

Kärnan i skolan och klassens verksamhet är främst mötet med eleven. Det är där kvalitet uppstår och lärandet baseras på kollegial erfarenhet och kunskap kring elevens möjlighet till utveckling vilket är en viktig framgångsfaktor för undervisningens kvalitet. För att skapa goda förutsättningar för elevers sociala samspel i lärandesituationer görs elever delaktiga genom ex en touchskärm eller tavlan. De utmanas i att stå framför sina klasskompisar, visa vad de tycker om/vad vi har gjort/ vad de vill göra etc. Effekterna har blivit att eleverna har skapat en högre förståelse mellan varandra och stärkt sina relationer mellan varandra. Alla klasser på lågstadiet använder bildstöd.

Via förstelärarna har personalen fått lära mer om autismpedagogik vilket har resulterat i att elevernas behov tydligare uppmärksammas samt att personalen fått ytterligare verktyg för att ge eleverna det stöd de behöver. Några av personalen i fritidsgruppen har gått en kurs i TAKK (Tecken som Alternativ och Kompletterande Kommunikation), vilket har resulterat i att fler i arbetslaget har kunskap och detta underlättar i vår kommunikation med eleverna. Vid varje arbetslagsträff diskuterar vi hur vi ska bemöta varje elev och vad för slags hjälpmedel för kommunikation som eleverna behöver.

Det finns tydliga strukturer för genomförande av aktiviteter såsom bildskapande, rörelse och utevistelse vilket resulterat i att eleverna känner sig säkra på vad som ska hända och är mindre oroliga. Bildstöd används för att eleverna ska kunna vara så självständiga som möjligt.

Internationalisering

I den långsiktiga internationaliseringsstrategin för Barn- och utbildningsnämnden pågår aktiviteter inom Erasmusackrediteringen som är beviljad för skolformerna förskola och grundskola. Ackrediteringen sträcker sig till 2027. Syftet är att underlätta kontinuerligt deltagande i internationella utbyten genom EU:s Erasmus+-program. Genom att den administrativa grunden finns har genomförandet underlättats för verksamheterna och bidrar till mer mångårig och strategisk planering för kompetenshöjande verksamhet genom internationella utbyten.

Grundskolan har under läsåret arbetat med den första budgeten inom ERASMUS-ackrediteringen. Till detta första år var det knappt om tid mellan beskedet om att ackrediteringsansökan godkändes tills att budgetansökan för läsåret 23/24 skulle lämnas in. Fem skolor hann lämna in ansökan om budget om Erasmus medel. Aktiviteter som genomförts 23/24 är elevutbyte med Frankrike och Spanien, jobbskuggning och kurser. En av skolorna fick en stor del av medlen då de ansökte medel för elevmobilitet men lyckades inte genomföra alla aktiviteter enligt plan. En ansökan om förlängning av 2023 års budget skickades in och beviljades förlängning till maj 2025.

Hösten 2023 fick skolorna en ny möjlighet att lämna in en ansökan om medel inför 2024 års budgetansökan och glädjande inkom det ansökningar från 13 rektorer på 11 olika skolor. Vi ser att ackrediteringen är lyckosam och stödjer skolorna att nå läroplanens mål om att utveckla skolans internationella kontakter. De strategiska målen med grundskolans ackreditering är att:

- Öka likvärdigheten i den kommunala grundskolan i Luleå kommun genom en ackreditering i syfte att öka antalet skolor som initierar och genomför aktiviteter inom ramen för Erasmus
- Stödja grundskolorna att uppfylla läroplanens mål om rektors ansvar i att utveckla skolans internationella kontakter
- Möjliggöra och stödja skolornas deltagande och mobilitet i internationella samverkansprojekt
- Möjliggöra och stödja lärare och skolledare att öka sin kompetens via erfarenhetsutbyte med internationella samverkanspartner exempelvis genom studieresor, jobbskuggning och andra former för samverkansprojekt som utvecklar professionen
- Möjliggöra för fler elever att skapa internationell kontakter/utbyte
- Dela med sig av erfarenheter och kunskaper exempelvis genom att ta emot studiebesök och erbjuda möjlighet till jobbskuggning från andra länder, bidra med innehåll vid konferenser, erfarenhetsutbyten med mera.

Under läsåret 23/24 ser vi att ackrediteringen möter samtliga mål genom att intresset och andelen elever, lärare m.fl som får möjlighet att genomföra aktiviteter ökar.

Förutom Erasmus ackrediteringen pågår även ett större ERASMUS projekt, BRIDGE, där grundskolan i Luleå är koordinator med stöd av SERN. Projektet startade 2023 och pågår under 2,5 år. Det är ett K2 projekt med flera samarbetspartners från Spanien, Italien, Lettland och LTU. Från Luleå deltar forskare från LTU, lärare och rektorer från Örnässkolan och Sunderbyskolan, projektkoordinator samt utvecklare inom barn och ungas hälsa. Projektet handlar om hur skolan kan arbeta med elevernas välbefinnande ur ett socialt, fysiskt och mentalt perspektiv.

Resultat förskoleklass, grundskola och fritidshem samt anpassad grundskola

Kartläggning förskoleklass

	Hitta språket	Hitta språket	Hitta matematiken	Hitta matematiken
	Andel/antal elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås i årskurs 1 och 3 i grundskolan	Andel/antal elever i behov av extra utmaningar	Andel/antal elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås i årskurs 1 och 3 i grundskolan	Andel/antal elever i behov av extra utmaningar
Flickor	8,6/27	12,1/38	6,7/21	8,6/27
Pojkar	12,8/44	8,1/28	8,1/28	9,6/33
Totalt	10,8/71	9,7/66	7,5/49	9,1/60

Underlaget baseras på skolornas kvalitetsrapporter. Läsåret 23/24 gick 657 elever i förskoleklass varav 313 flickor (47,6 %) och 344 pojkar (52,4 %) pojkar (QlikSense).

Resultat Hitta språket: Det är en högre andel elever som klarar kartläggningen 89,2 % jmf med 88,3 % läsåret före. Andel pojkar har ökat från 85,1% till 87,2 % medan flickornas minskat med fyra tiondelar. Andel elever som är i behov av extra utmaningar är för denna årskull något lägre jämfört med föregående år 9,7 % jmf med 11,1 % och gäller båda könen.

Resultat Hitta matematiken: andelen elever som klarat kartläggningen har ökat från 89,4 % till 92,5 %. Andelen flickor har ökat med 2 % och andelen pojkar med 4% procentenheter. Andelen elever som är i behov av extra utmaningar har däremot minskat från 10,9% till 9,1 %, det är främst andelen pojkar som minskat.

Skolverkets obligatoriska kartläggningsmaterial *Hitta språket* och *Hitta matematiken* genomförs under hösten, för att tidigt identifiera elever i behov av stöd och extra utmaningar. Skolorna har rutiner för genomförandet, specialpedagogisk kompetens stödjer personalen i förskoleklass med kartläggning och insatser. Skolorna beskriver att insatserna ger goda resultat under läsåret dvs att det hos alla elever sker en utveckling och att skillnaden mellan elevernas kunskapsnivå minskar till vårterminen. Kartläggningsmaterialet används vid överlämningar till grundskolans årskurs 1.

I skolornas analyser framkommer att på skolnivå har de flesta skolorna ingen skillnad mellan pojkar och flickors resultat samt att det på de enskilda skolorna är ett fåtal elever som inte klarat kartläggningarna. Orsaker till att eleverna inte klarar kartläggningarna är:

- svårigheter med att lyssna och koncentrera sig under längre perioder kan bidra svårigheter att följa med i undervisningen och klara kartläggningarna.
- neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) eller andra specifika inlärningssvårigheter kan ha utmaningar med att följa instruktioner och genomföra uppgifter som förväntat.
- bristande förkunskaper – elever som saknar grundläggande kunskaper i svenska eller matematik, särskilt elever med svenska som andraspråk har svårare att klara kartläggningarna i svenska och matematik.

- svårigheter med sociala interaktioner eller som upplever stress och oro kan påverkas negativt i sin inläring och prestation under kartläggningarna.
- problem med finmotorik, såsom penngrepp och att klippa, kan ha svårigheter att genomföra vissa uppgifter.
- frånvaro är ytterligare en faktor som anges men andra faktorer som språkliga svårigheter, koncentrationssvårigheter och specifika inlärningsvårigheter är de vanligaste orsakerna

Skolorna sätter in olika stödåtgärder för att hjälpa elever som har svårt att klara kartläggningsmaterialen. Här är några av de huvudsakliga generella och individuella åtgärderna som nämns i skolornas analyser:

- Anpassat material och uppgifter för elever som riskerar att inte nå kunskapskraven.
- Extra stöd från specialpedagoger. Enskild undervisning av specialpedagoger för elever med specifika svårigheter. Mindre grupper med intensivträning för att repetera och visa kunskaper flera gånger.
- Specialpedagoger från resurscentrum hjälper till med tal- och språkträning.
- Språkutvecklande insatser - användning av språklekar, bokstavskänedom, bokstavsljud och motoriska övningar. Högläsning, biblioteksbesök och systematiskt arbete med olika läromedel och metoder.
- Anpassade uppgifter och material för att befästa och förstå matematiska koncept.
- Matematikstöd - fokus på taluppfattning, mönster och sortering, samt användning av tärningsspel och strategispel. Användning av digitala verktyg och läromedel. Anpassade uppgifter och material för att befästa och förstå matematiska koncept. Läromedel som "TRR" (Tänka Resonera Räkna) används för att utveckla elevernas matematiska resonemang och samarbetsförmåga.
- kompletterande screening i matematik och svenska och regelbundna uppföljningar och analyser av resultaten för att planera och justera insatserna.
- Samverkan med vårdnadshavare för att uppmärksamma och kartlägga elever med språklig sårbarhet. Föräldrar involveras i träningen hemma för att förstärka skolans insatser.
- Kompetensutveckling för personal för att stärka personalens kompetens att undervisa elever med språklig sårbarhet. Kollegialt lärande och kompetensutveckling inom språkutvecklande arbetssätt och kooperativt lärande.

Kartläggningsmaterialet syftar även till att identifiera elever i *behov av extra utmaningar*. Skolorna beskriver att elever ges anpassad undervisning med berikande uppgifter för att utmana dem ytterligare. I svenska kan det vara mer avancerade texter och läsförståelseuppgifter. I matematik anpassade uppgifter och material för att befästa och förstå matematiska koncept. Inom både svenska och matematik används digitala läromedel som ett komplement.

Sammanfattningsvis klarar en större andel elever kartläggningsmaterialen *Hitta språket* och *Hitta matematiken* jämfört med läsåret innan. I matematik är det en större andel flickor och pojkar som når kravnivån, i *Hitta språket* är det andelen pojkar som ökat medan andelen flickor minskat en aning. En större andel flickor än pojkar når kravnivån i båda kartläggningsmaterialen. Skolorna har tillgång till specialpedagoger och speciallärare som arbetar direkt med elever som har specifika svårigheter. De handleder också lärare när det gäller anpassningar och stödåtgärder. Skolor använder även specialpedagogisk kompetens från Resurscentrum.

Insatser från verksamhetsnivån har innevarande år varit kompetensutvecklingsinsatser inom det språkutvecklande arbetet riktade till samtliga personal samt under våren riktat till rektorer när det gäller det läsfrämjande arbetet. Till kommande läsår används en K-dag för samtlig personal om läsfrämjande arbete i alla ämnen.

När det gäller matematik har ett samarbete inletts ht 2024 med Nationellt centrum för matematikutbildning (NCM) om att utveckla matematikundervisningen generellt. Sedan tidigare har vi skolor som arbetar med konceptet Tänka, Resonera, Räkna (TRR) F-3, vilket NCM är delaktig i.

Bedömningsstöd årskurs 1

	Andel flickor	Andel pojkar	Andel totalt
Läsutveckling Svenska/Svenska som andraspråk	93,1 (92,2)	91,0 (91,4)	92,0 (92)
Skrivutveckling Svenska/Svenska som andraspråk	92,3 (91,6)	88,2 (90)	90,2 (91)
Taluppfattning Matematik	94,0 (90,4)	94,0 (94,9)	94,0 (93)

Underlag för resultatet baseras på skolornas inlämnade uppgifter. Uppgifterna i parentes avser resultatet för föregående läsår dvs 2022/23.

Resultatet för 23/24 är i många delar marginellt förändrad jämfört med läsåret 22/23. De största förändringarna har skett i matematik. Lika stor andel pojkar som flickor (94 %) har klarat bedömningsstödet 23/24 från att det skiljde över fyra procentenheter läsåret före. Det beror framförallt på en större ökning av andel flickor och en något lägre andel för pojkarna.

I delarna för svenska är resultat för läsutveckling på oförändrad nivå på helheten, andel flickor har ökat medan lägre andel pojkar når kravnivån. För skrivutveckling är det en liknande utveckling, men där är andelen totalt sett lägre än föregående läsår. Skrivutveckling är 1,8 procentenheter lägre för pojkarna och skillnaden mellan pojkar och flickor har ökat jämfört med föregående läsåret.

Sett till enhetsnivå har 14 av 27 skolor högre eller lika hög andel elever som klarat alla tre delarna i bedömningsstöden för årskurs 1 jämfört med läsåret före. Fem av skolorna har bättre resultat i två delar. I samtliga tre bedömningsdelar är det på helheten jämnt fördelat med skolor om det är flickor eller pojkar som till störst andel klarat kraven i de skolor där det finns skillnader. De fåtal skolor som visade större avvikelse 22/23 har för läsåret 23/24 högre resultat.

Det finns olika faktorer som skolor menar bidrar till att vissa elever inte klarar bedömningsstöden.

- Språk - elever med språkliga svårigheter samt elever som har svenska som andraspråk kan ha svårare att klara bedömningsstöden på grund av språkbarriärer, gäller särskilt nyanlända elever.
- Individuella skillnader - elever utvecklas i olika takt, och vissa kan behöva mer tid och stöd för att nå de uppsatta målen. Inlärningssvårigheter och koncentrationsförmåga kan

påverka elevernas förmåga att läsa, skriva eller förstå matematik. Elevernas motivation och engagemang varierar.

- Socioekonomiska faktorer - elever som inte får tillräckligt stöd hemma, till exempel hjälp med läxor eller uppmuntran att läsa, kan ha svårare att klara bedömningsstöden. Elever från socioekonomiskt utsatta familjer kan ha mindre tillgång till resurser som böcker och digitala verktyg, vilket kan påverka.
- Pedagogiska faktorer – enstaka skola lyfter brist på tillräckligt stöd och resurser, såsom specialpedagoger eller anpassade läromedel, vilket kan göra det svårare för elever i behov av stöd att nå målen.

Specifika utmaningar i ämnena som skolorna lyfter är att i läsning kan svårigheter med bokstavskänedom, att ljuda bokstäver till ord och läsförståelse påverka elevernas resultat. I skrivande kan vanliga utmaningar vara att skriva meningar korrekt, användning av stor bokstav och punkt. I matematik kan grundläggande begrepp som fler/färre, ramsräkning, tiotalsovergångar och likhetstecknets betydelse vara svåra för vissa elever att förstå.

Åtgärder och stöd

Bedömningsstöden görs tidigt under hösten och utgör underlag för skolornas åtgärder på individ- och gruppnivå. Skolorna använder också andra screeningsmaterial för att kunna sätta in rätt stödåtgärder. Vanligast åtgärden är specialpedagogiskt stöd till elever som inte når kravnivån. Intensivundervisning/träning är vanlig insats både individuellt och i grupp tex för läsutveckling utökad högläsning, bokstavskänedom, regelbundna läsläxor, anpassat material för att möta eleverna på deras nivå. För att fullfölja garantin för tidiga insatser i F-3 ska specialpedagoger stödja lärarna att anpassa stödet på individ och gruppnivå utifrån resultatet på bedömningsstöden.

Sammanfattningsvis

När det gäller bedömningsstöden i årskurs 1 är det större förändringar i matematik. Andelen flickor som klarar kravnivån har ökat med närmare 4 procentenheter till 94,0 %, pojkarnas har minskat med 0,9 procentenheter och ligger nu också på 94,0 %. Skillnader mellan könen i läs och språkutveckling kvarstår. En större andel flickor når kravnivån, skillnaderna ökade 23/24. Större andel flickor klarade kravnivån samtidigt som andelen pojkar sjönk särskilt när det gäller skrivutveckling.

Bedömningsstöden fyller en viktig funktion i att identifiera elever som behöver stödinsatser. Vanliga orsaker till att elever har svårt att nå kravnivån är kopplat till språkliga svårigheter, ofta elever som läser svenska som andra språk, eller svårigheter med inläring och koncentration. Enstaka skola enstaka skola lyfter att brist på tillräckligt stöd och resurser, såsom specialpedagoger eller anpassade läromedel, kan göra det svårare för vissa elever att nå målen.

Skolor som föregående läsår hade avvikande lägre resultat har för läsåret 23/24 högre resultat.

Insatser från verksamhetsnivån har innevarande år varit kompetensutvecklingsinsatser inom det språkutvecklande arbetet riktade till samtliga personal samt under våren riktat till rektorer när det gäller att leda det läsfrämjande arbetet. Till kommande läsår används en K-dag för samtlig personal om läsfrämjande arbete i alla ämnen. När det gäller matematik har ett samarbete inletts ht 2024 med Nationellt centrum för matematikutbildning (NCM) om att utveckla

matematikundervisningen generellt. Sedan tidigare har vi skolor som arbetar med konceptet Tänka, Resonera, Räkna (TRR) F-3, vilket NCM är delaktig i.

Andel/antal elever som nått kravnivå i slutet av årskurs 3

Skola/ämne	Bild	Eng	IDH	Ma	Mu	NO	SL	SO	SV	SvA	TK
Alvik	100/9	100/9	100/9	100/9	100/9	100/9	100/9	100/9	100/9		100/9
Antnäs	100/11	100/11	100/11	100/11	100/11	100/11	100/11	100/11	100/11		100/11
Avan	100/8	100/8	100/8	100/8	100/8	100/8	100/8	100/8	100/8		100/8
Benzelius	100/37	100/37	100/37	88/33	100/37	100/37	100/37	100/37	97/36		100/37
Borgmästar	100/40	100/40	100/40	95/38	100/40	95/38	100/40	95/38	93/30	100/8	100/40
Boskata	100/38	100/38	100/38	92/35	100/38	100/38	100/38	100/38	92/35		100/38
Ersnäs	100/12	100/12	100/12	100/12	100/12	100/12	100/12	100/12	100/12		100/12
Furupark	100/35	100/35	100/35	100/35	100/35	100/35	97/34	100/35	97/34	100/4	100/35
Hed	100/14	100/14	100/14	86/12	100/14	86/12	100/14	86/12	86/12	0/1	100/14
Klöverträsk	100/7	85/6	100/7	85/6	100/7	85/6	100/7	85/6	66/5		85/6
Manda	100/18	100/18	100/18	95/14	100/18	100/18	100/18	100/18	95/14		100/18
Marieberg	100/33	97/32	100/33	91/31	97/32	100/33	100/33	100/33	81/27		100/33
Midskog	100/16	100/16	100/16	75/12	100/16	100/16	100/16	100/16	81/13		100/16
Måttsund	100/13	100/13	100/13	100/13	100/13	100/13	100/13	100/13	100/13		100/13
Ormberg	95/44	97/45	100/46	80/37	97/45	97/45	97/45	89/41	89/41		100/46
Persö	100/20	100/20	95/19	95/19	100/20	100/20	100/20	100/20	95/19		95/19
Porsö	100/32	100/32	97/31	78/25	100/32	97/31	100/32	100/32	85/17	67/12	97/31
Rutvik	100/14	100/14	100/14	93/13	100/14	100/14	93/13	100/14	100/14		100/14
Råne	100/37	97/36	84/31	89/33	100/37	100/37	97/36	100/37	89/30	67/2	100/37
Sunderby	100/78	99/77	100/78	95/74	100/78	100/78	100/78	100/78	95/77	100/1	100/78
Svedje	98/39	90/36	60/24	63/25	85/34	95/38	98/39	95/38	67/22	36/4	98/39
Tallkronan	100/43	100/43	100/43	100/43	100/43	100/43	100/43	100/43	100/39	100/4	100/43
Tuna											
Äng	100/37	100/37	100/37	95/35	100/37	100/37	100/37	100/37	97/31	100/5	100/37
Öhem	100/30	100/30	100/30	100/30	100/30	100/30	100/30	100/30	97/29		100/30
Örnäset	100/21	95/20	100/21	76/16	80/17	80/17	100/21	95/20	69/9	22/2	80/17
Östra	100/29	97/28	100/29	86/25	100/29	97/28	100/29	93/29	86/25	67/3	97/28

Måluppfyllelsen är generellt fortsatt hög. De ämnen som fortsatt avviker med något lägre måluppfyllelse på flera skolor är främst matematik, svenska men även andra teoretiska ämnen har på en del skolor lägre andel som nått kravnivån. Bland de praktiska ämnena är det idrott som har lägre måluppfyllelse på en del skolor. Även SvA är ett ämne som avviker, nyanlända elever har oftast svårt att nå målen.

Uppföljningen på verksamhetsnivå jämför bland annat skolornas resultat mellan läsåren för att identifiera eventuella enheter som över tid har lägre resultat. Vi ser att det kan skifta mycket mellan läsåren beroende på elevgruppens sammansättning tex antal elever som läser SvA ger ofta genomslag även inom andra ämnen. Läsåret 22/23 uppmärksammades några skolor med lägre resultat. Hedskolan och Klöverträsskolan med väldigt få elever i årskullen har något högre resultat i år. Porsöskolan uppmärksammades också och har högre resultat läsåret 23/24. Örnässkolan har fortsatt lägre i matematik och svenska om än att de är har högre resultat jämfört med föregående läsår.

Läsåret 23/24 är det några skolor med avvikande resultat som behöver uppmärksammas och följas upp kommande läsåret. Svedjeskolan har jämfört med föregående läsår betydligt lägre resultat i idrott, matematik och svenska. Jämfört med föregående läsår nådde över 90 % av eleverna kravnivån. Skolans analys är: "Vi ser att måluppfyllelsen har sjunkit kraftigt detta år. Dock är inte skillnaden mellan pojkar och flickor betydande men den syns tydligt i svenska där betydligt fler flickor nått målen. Oron i stora delar av årskursen tror vi har bidragit till en ovanligt låg måluppfyllelse. Detta syns tydligt på väldigt låg måluppfyllelse i matematik i en av grupperna som haft stora problem med normbrytande beteende och bristande trygghet och studiero. Det har helt enkelt varit svårt att bedriva strukturerad undervisning. I ämnet idrott ser vi en ovanligt låg måluppfyllelse, beroende på låg simkunnighet." Även andra skolor anger att elever som inte når målen i Idrott ännu inte är simkunniga.

Örnässkolan avviker också i flera ämnen och i skolans analys lyfts att "Majoriteten av de elever som inte har uppnått kunskapsmålen läser sva. Där kan vi tydligt se att svårigheterna främst handlar om bristande läsförståelse." Skolan har en mindre grupp elever vilket medför att varje elev ger en stor procentuell påverkan.

I övrigt beskriver skolor att elever som inte nått målen haft åtgärdsprogram. Vissa elever kan ha haft stödåtgärder under hela skolgången men pga olika svårigheter ändå inte når kraven trots en god progression i lärandet. En skola anger att de har några elever med mycket hög skolfrånvaro, trots extra insatser hinner inte eleverna ta igen alla momenten.

När det gäller svenska är utmaningar som lyfts att elever har svårt att förstå och använda ett brett ordförråd, svårigheter med att förstå längre texter vilket kan bero på bristande koncentration eller otillräcklig träning i att läsa/läsflyt. Begreppsförståelse och då särskilt de ämnesspecifika begreppen är ytterligare ett område som skolorna jobbar aktivt med. Bristande motivation och intresse för läsning lyfts också som en utmaning, vilket kan ha samband med de utmaningar som anges här ovan. Skolorna arbetar med olika åtgärder för att öka läsförståelsen, specialpedagogiskt stöd, intensivundervisning individuellt men även i grupp, anpassade material, digitala läromedel och språkutvecklande arbetssätt i alla ämnen.

När det gäller matematik nämner flera skolor svårigheten med skriftliga räknemetoder och särskilt subtraktion med växlingar, vilket framkommer i nationella proven. Begreppsförståelse och problemlösning i flera steg lyfts också som sådan undervisningen behöver fokusera på. Eleverna specialpedagogiskt stöd, färdighetsträning med kompletterande läromedel bland annat digitalt format.

Sammanfattningsvis

Det finns skolor som över tid håller mycket hög måluppfyllelse i alla ämnen, dessa skolor har oftast en hög andel föräldrar med eftergymnasial utbildning och få elever med utländsk bakgrund. Skolor där resultaten kan variera mer mellan läsåren har oftast en högre

socioekonomi med både lägre utbildningsbakgrund hos föräldrar och fler elever med utländsk bakgrund och oftare mottagande av nyanlända elever. Skolor med avvikande resultat behöver följas upp kommande läsår.

Skolorna gör anpassningar och insatser på individ- och gruppnivå. Förutom generella anpassningar inom ramen för en tillgänglig lärmiljö, som kommer alla elever tillgodo, används extra anpassningar och insatser via åtgärdsprogram.

Grundskolan organiserar för kompetensutvecklingsinsatser inom svenska, språkutvecklande och läsfrämjande arbete sker på alla skolor. Detsamma gäller SvA undervisningen där Resurscentrums metodutvecklare är delaktiga. När det gäller matematik startas ett ytterligare samarbete hösten 2024 med NCM, Nationellt centrum för matematikutbildning, för att utveckla matematikundervisningen i ett F-9 perspektiv. Skolor fortsätter arbeta med modellen Tänka, Resonera Räkna för F-3 som NCM tagit fram.

Resultat för nationella prov årskurs 3 på verksamhetsnivå är för läsåret 23/24 tillgängligt först via nationell data i slutet av november.

Betyg årskurs 6

Ämne	Antal med - eller F (3)	Antal med E-A	Andel med E-A	Genomsnittligt betygspoäng
BI	29	544	95,1	13,6
Bild	21	733	97,5	13,7
ENG	57	695	92,3	15,1
FY	29	544	95	13,1
GE	29	544	95,1	13,5
HI	43	530	92,7	13,3
HKK	22	726	97,2	13,6
IDH	79	673	89,6	13,8
KE	36	536	93,9	12,9
MA	103	649	86,1	12,1
MU	54	698	93,2	12,6
NO	48	486	90,6	12,2
RE	41	532	93,0	13,3
SH	33	541	94,1	13,7
SLTM/SLTX	24	728	97,1	13,6
SO	28	684	95,6	13,9
SV	56	627	91,7	13,0
SvA	21	48	69,6	8,6
TK	40	711	94,6	12,7

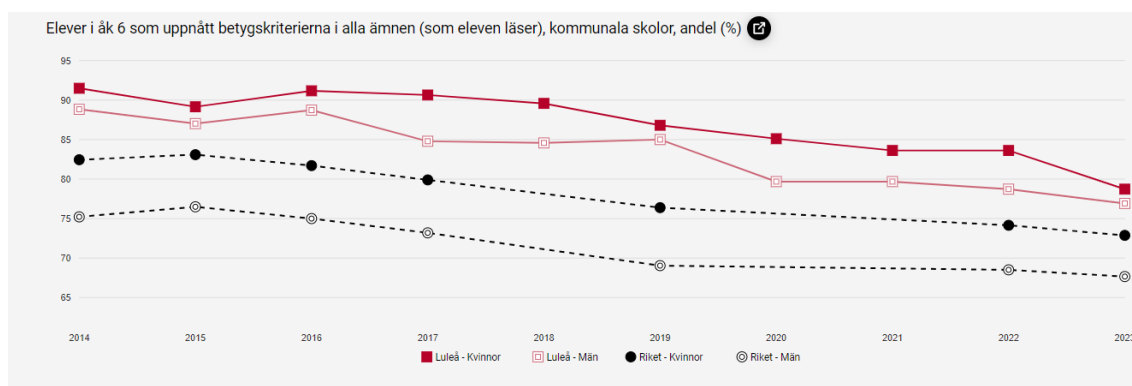
Källa: Skolverket – grön betyder att Luleås grundskolor har ett högre värde än riksnittet

För läsåret 23/24 har andel elever med E-A minskat något i de flesta ämnena jämfört med föregående läsår då det var en ökning i de flesta ämnena. Nationellt har andelen elever med

minst ett E i betyg minskat i samtliga ämnen 23/24, trenden nationellt är sjunkande sedan 2015. Luleå kommun följer i detta det nationella mönstret 23/24. En bidragande orsak till den nationella trenden de senaste åren kan vara effekter av pandemins påverkan under två år samt ökad ohälsa.

Det som troligtvis är en faktor som påverkar resultaten i Luleå är elevsammansättningen. Denna årskull har haft en större andel elever som läser SvA, 69 jämfört med 46 läsåret före samt att andelen nyanlända varit större, 28 elever 23/24 jämfört med 19 elever 22/23. SvA elever men särskilt nyanlända (högst 4 år i Sverige) med bristande kunskaper i svenska språket har oftast svårare att nå målen. Enligt Skolverkets statistik framkommer att när nyinvandrade elever samt de med okänd bakgrund exkluderas är det 74,8% som uppnått målen i samtliga ämnen jämfört med 72,7 % om samtliga elever ingår i statistiken. (Elever med okänd bakgrund avser elever där uppgift om personnummer saknas. Att uppgift om personnummer saknas kan bero på att eleven inte blivit folkbokförd i Sverige.)

Den nationella trenden avseende andel elever som uppnår betygskriterierna i alla ämnen är fortsatt avtagande och Luleå kommun följer den trenden men placerar sig fortsatt över riksnittet resultatmässigt. Luleå kommuns grundskolor är fortsatt bland de 25 % bästa kommunerna när det gäller andelen elever som uppnått målen i samtliga ämnen. 72,7 % av Luleås elever har uppnått minst ett E i alla ämnen, vilket kan jämföras med övriga kommuner 68,8 % och riksnittet 69,7 %. I 13 av ämnena är det en större andel elever i Luleås grundskolor som når minst ett E samt att den genomsnittliga betygspoängen är högre än riksnittet.

Matematik är ämnet där flest elever inte når målen. 85,7 % når målen och det är liten skillnad mellan pojkar och flickor, pojkarnas måluppfyllelse är något högre. Ingen generell bild framträder från skolornas analyser över om flickor eller pojkar lyckas mer eller mindre bra på de enskilda skolorna, även på skolnivå ser skillnaderna ut att vara små.

Orsaker som anges till att elever inte når målen är av skiftande karaktär. Några exempel är inlärningsvårigheter tex läs- och skrivvårigheter, brist på motivation, hög frånvaro, nyanlända. Inflow av nya elever till klasser kan initialt bidra till minskad studiero. När det gäller idrott anges i vissa fall svaga simkunskaper, detta var även en vanlig orsak till varför elever i årskurs 3 inte nådde kravnivån i idrott. Andra orsaker förknippas med organisation såsom lärarbyten men även sjukfrånvaro hos lärare kan påverka undervisningens kvalitet när ordinarie lärare är frånvarande.

Faktorer som bidrar till stabil eller förbättrad måluppfyllelse är en stabil lärarkår och behöriga ämneslärare, vilket bidrar till en hög undervisningskvalitet. Att tidigt identifiera elever i behov av stöd bidrar till tidiga stödinsatser. Skolor beskriver att de insatta stödåtgärderna ger resultat

men att elevernas utveckling i varje enskilt fall inte räcker ända fram för att nå minst ett E. Elever kan ges specialpedagogiskt stöd under hela skoltiden men ändå inte nå kunskapskraven pga inlärningsvårigheter.

På gruppnivå kan hindret vara brister i studiero, vilket skolan aktivt arbetar med att förbättra. Förutom värdegrunds- och trygghetsarbete använder man organisatoriska insatser tex att arbeta flexibelt med gruppindelningar, utökade stödinsatser, kooperativt lärande m.m.

Skolornas analyser visar att de flesta skolorna angående läsförståelse använder sig av screeningar av olika slag, läsinsatser tex intensivläsning på individ och gruppnivå. I samband med detta nämner även några skolor att de hämtar stöd i arbetet i Fredrik Zimmermans forskning, något alla skolor under tidigare läsår tagit del av, då pojkarnas läsförståelse ofta är lägre än flickornas. Grundskolans ledning har uppmärksammat att många skolor startat upp eller har pågående arbete med att främja läsförståelse och språkutvecklande arbete. Under läsåret har därför kompetensutvecklingsinsatser organiserats för både rektorsnivån samt undervisningsnivån inom detta område i syfte att stödja skolornas läs-och språkutvecklande arbete, nya insatser är planerade för nästa läsår.

Resultat för nationella prov årskurs 6 på verksamhetsnivå är för läsåret 23/24 tillgängligt först via nationella data i slutet av november.

Betyg årskurs 9 Anpassad grundskola

Betyg årskurs 9	Antal flickor som fått betyg	Antal pojkar som fått betyg	Antal elever som fått betyg	Totala antalet betyg flickor	Totala antalet betyg pojkar
Anpassad grundskola	2	3	5	2	3

För samtliga elever som läser efter kursplanerna gällande ämnen i anpassad grundskola begär vårdnadshavarna ut betyg. I årskurs 9 finns en varierad representation med både flickor och pojkar i underlaget. Betygen är i stort jämnt fördelade och både flickor och pojkar visar en liknande måluppfyllelse i de olika ämnena. Här kommer även de praktiskt estetiska ämnena i kapp och visar på högre betygspoäng än vad som går att observera i årskurs 6. Generellt framstår goda betygsresultat i samtliga ämnen. Struktur, framför allt tydlig lektionsplanering samt formativ bedömning har skapat en miljö av trygghet och studiero där eleverna har fått möjlighet att arbeta utifrån sina egna förutsättningar men i en väl utvecklad positiv social gemenskap.

Grundskola årskurs 9

Ämnesbetyg

Ämne	Antal med - eller F	Antal med E-A	Andel med E-A	Genomsnittlig betygspoäng
BI	99/12,8	675	90,8	12,8
Bild	47/6,1	727	96,0	14,6
ENG	54/7,0	720	92,8	14,6
FY	102/13,2	672	91,6	12,9
GE	68/7,8	706	94,4	13,5
HI	76/8,9	698	93,3	13,4
HKK	56/7,2	718	94,5	14,4
IDH	92/11,9	682	91,2	14,5
KE	104/13,4	670	92,4	12,7
MA	93/11,1	681	87,8	11,9
Moderna språk språkval			94,8	13,8
Modersmål			93,8	16,7
MU	51/6,6	723	96,4	14,9
RE	73/9,4	701	93,9	13,4
SH	74/9,6	700	93,3	13,2
SLTM/SLTX	49/6,4	725	96,0	14,2
SV	48/6,5	687	93,2	13,4
SvA	18//46,2	21	53,8	6,4
TK	86/11,2	688	92,2	13,3

Källa: Skolverket, grön markering betyder högre värde än föregående läsår

Jämförelse med föregående läsår visar att i 8 av ämnena är måluppfyllelsen högre eller oförändrad, grönmärkade i tabellen visar på högre värden jämfört med föregående läsår, resterande har lägre värden.

Vid en jämförelse av andel elever som uppnått lägst betyget E i respektive ämne, har Luleås elever högre måluppfyllelse än rikssnittet i alla ämnen förutom modersmål, teknik och SvA där måluppfyllelsen är lägre. Det som avviker mest är *Svenska som andra språk* där Luleå har 53,8 % jämfört med kommunsnittet på 69,7 %. När det gäller SvA behöver man beakta att det för Luleås del är en liten grupp elever och varje elev ger ett större procentuellt genomslag.

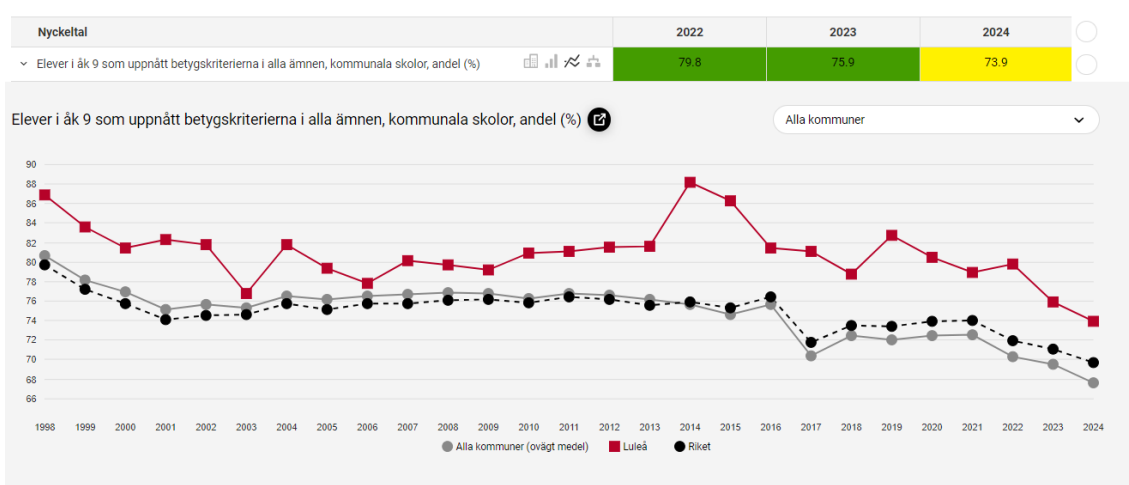
När det gäller matematik är det ämnet med lägst andel elever som når minst ett E, bortsett från SvA, 87,8 % når minst ett E i betyg matematik vilket kan jämföras med rikets 85,9 %. Här följer Luleås utveckling den nationella över åren med en avtagande måluppfyllelse.

Utvecklingen nationellt visar på lägre måluppfyllelse i samtliga ämnen för 23/24 jämfört med läsåret före. Luleå avviker från den trenden i 8 av ämnena där vi har en ökad måluppfyllelse. När det gäller SvA har Luleå 53,8% och riket 69,9. För Luleå är det 39 elever som läst SvA, vilket medför att varje elev ger stort procentuellt genomslag. Tidigare djupanalys visar att tiden eleven gått i svenska skola är en avgörande faktor i de allra flesta fall.

Diagrammet nedan visar att andelen elever som uppnått minst ett E i samtliga ämnen sjunker för andra året i rad i Luleås grundskolor. Utvecklingen nationell och lokalt har troligen flera orsaker men den nedåtgående trenden efter pandemin är tydlig. En följd av förlorad kvalitativ undervisning under pandemins 2 år där restriktioner medförde stor frånvaro hos elever och lärare är troligen en bidragande orsak. [Covid-19-pandemins konsekvenser för skolväsendet – slutredovisning - Skolverket](#) [Skolors arbete med att hantera pandemins konsekvenser](#).

Diagrammet nedan visar ett tydligt mönster i att måluppfyllelsen avtar i samband och efter pandemin från att ha varit stabil över tid förutom i samband med stora flyktingströmmarna kring 2015.

Uppnått betygsgränserna i alla ämnen, årskurs 9

Källa: Kolada

På skolnivå lyfter få pandemins effekter, de flesta skolorna anger andra orsaker till varför elever inte når målen. Det är elever med annat modersmål och särskilt de som gått kort tid i svensk skola. Förutom inlärningssvårigheter eller annan NPF problematik lyfts från allt fler skolor att ohälsa hos elever ökar och påverkar elevers närvaro och möjlighet att nå målen. Ohälsa kan också vara en bidragande orsak till att allt antal och andelen betyg som inte sätts pga anpassad studiegång har ökat markant de två senaste läsåren. Ämnen som väljs bort pga anpassad studiegång/timplan (det senare gäller nyanlända elever) anges som att betygsunderlag saknas i nationell statistik och räknas tillsammans med F som andel elever som inte når minst ett E.

För läsåret har andelen betyg/ämnen som elever inte läser ökat till 2,6 % för årskurs 9 från att tidigare varit högst 1,7 %, vilket bidrar till lägre meritvärde för helheten och lägre måluppfyllelse i ämnen. Antalsmässigt jämnt fördelat mellan pojkar och flickor. Analysen visar att från att det i årskurs 6 varit ytterst fåtal per ämne som inte läses pga anpassad studiegång ökar det till 10–15 i varje NO och SO ämne i årskurs 7. Detta är något som behöver undersökas vidare för att förstå varför antalet bortvalda ämnen ökar och få underlag till varför det skiljer sig mellan skolorna. Frågor som behöver få underlag är tex: När bedömer skolorna att det är aktuellt med anpassad studiegång? Vad beror skillnader i årskurs 6 och 7 på? Hur bestäms vilka ämnen som inte ska läsas? Hur följs det upp? Elever som får anpassad studiegång hur ser det ut med återgången till normal timplan? Hur ser fördelningen ut mellan anpassad timplan och anpassad studiegång? Det är angeläget att få mer kunskap i detta särskilt när det gäller anpassad studiegång.

Bortvalda ämnen/betyg bidrar till att eleverna får lägre meritvärde vilket kan vara ett hinder för att komma in på nationella gymnasieprogram samt att för vissa programinriktningar krävs betyg i vissa SO eller NO ämnen.

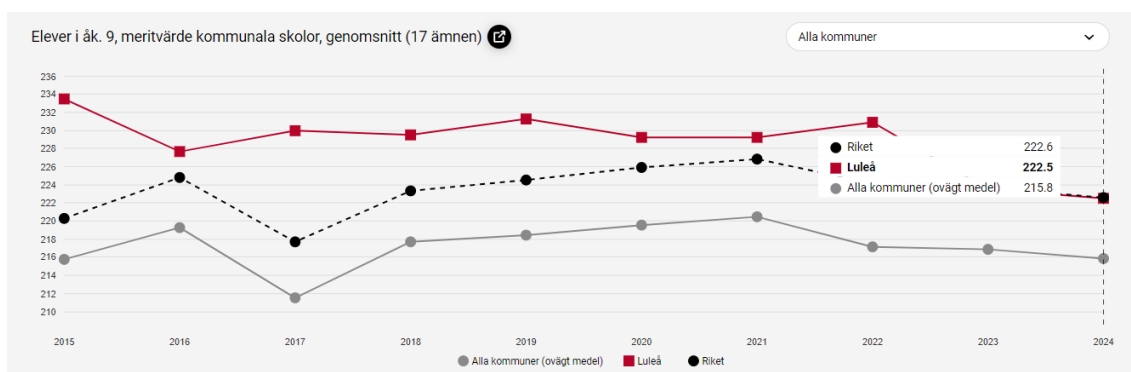
Skola	Antal/andel betyg anpassad studiegång åk 9					
	23/24	22/23	21/22	20/21	19/20	18/19
Läsår	23/24	22/23	21/22	20/21	19/20	18/19
Luleå kommun	334/2,6	223/1,7	152/1,2	195/1,6	150/1,3	193/1,7
Bergskolan	39/2,2	1,6	1,9	2,0	1,0	1,6
Björkskataskolan	25/1,1	18/0,9	2/0,1	10/0,6	33/1,9	38/2,4
Hertsöskolan	10/0,8	0,9	0,1	0,6	1,9	2,4
Kråkbergskolan	7/0,7	1,8	1,6	1,4	0,4	2,2
Midskogsskolan	42/6,1	0,9	1,0	1,6	0,3	4,6
Residensskolan	36/2,9	2,5	4,3	5,1	2,4	0,4
Råneskolan	18/4,0	0,7	0	2,0	0,3	5,3
Stadsöskolan	83/5,3	1,6	1,9	1,8	4,2	0,2
Tunaskolan	54/4,9	7,2	1,6	1,4	0,1	0,6
Örnässkolan	20/1,3	0,9	0,8	0,2	2,2	1,0

Källa: QlikSense

Meritvärde årskurs 9

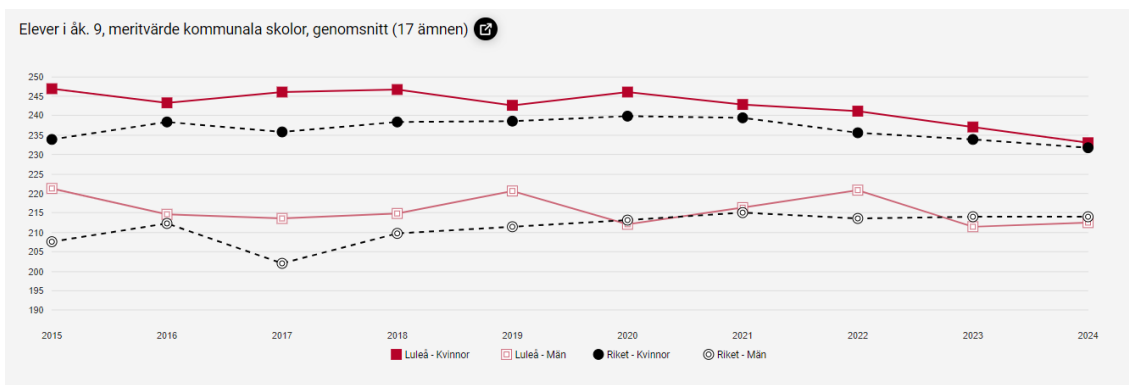
Meritvärde årskurs 9	Flickor	Pojkar	Totalt
Luleå kommun	233,0	212,5	222,5

Källa: Skolverket

Källa: Kolada

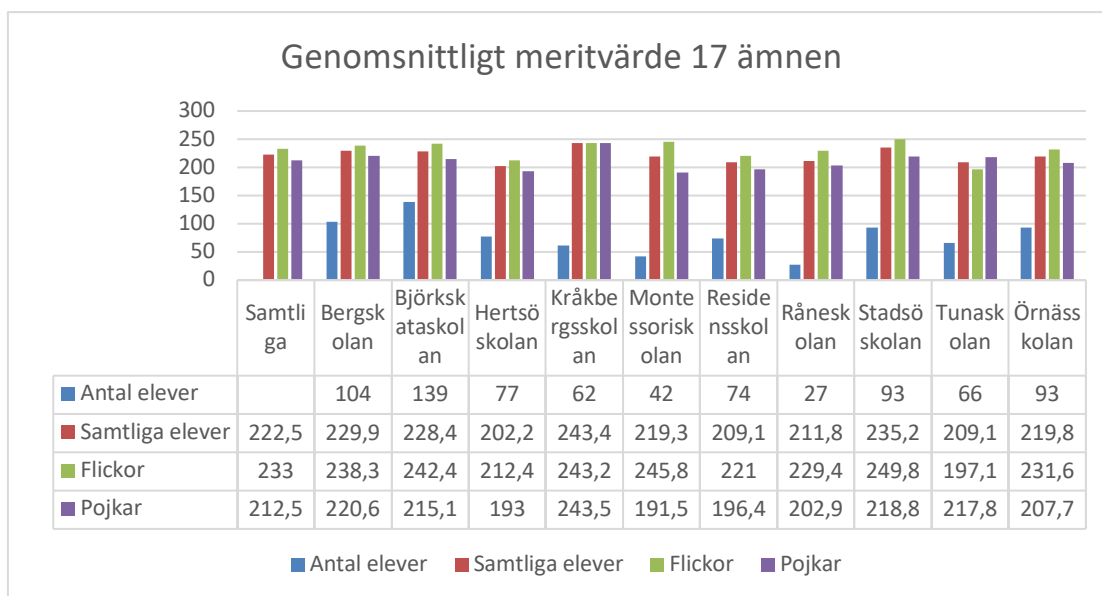
Meritvärdet totalt är så gott som oförändrat, det har sjunkit med en meritpoäng från 223,5 till 222,5 vilket kan jämföras med snittet för alla kommuner 215,8 och för samtliga huvudmän 222,6 (Kolada).

Källa: Kolada

Flickornas meritvärde är fyra meritpoäng lägre än föregående år. Det följer den nationella negativa trenden. Flickornas meritvärde är för 23/24 233,0 jämfört med riket 231,8. Meritvärdet för pojkar har ökat med en procentenhet till 212,5 och är fortsatt strax under rikssnittet på 214,1 meritpoäng. Det *modellberäknade värdet* för meritvärdet är något bättre jämfört med 22/23, från -13,6 till -12,4 men med ett fortsatt negativt värde. Det modellberäknade värdet tar hänsyn till elevernas bakgrundsfaktorer föräldrarnas utbildningsnivå, nyinvandrade, ekonomiskt bistånd och kön, inga faktorer om förutsättningar att bedriva undervisning beaktas.

Meritvärdet varierar stort mellan skolor och mellan könen inom skolorna. Det kan även vara stora variationer mellan läsåren särskilt på enheter med färre elever. Mer om bakgrundsfaktorer finns i nästa avsnitt om gymnasiebehörighet. I samband med analysen av ämnesbetyg lyftes andel betyg som inte sätts pga. anpassad studiegång/timplan, andelen betyg som inte sätts likställs med ett streck/F och påverkar därmed meritvärdet för helheten.

Källa: Skolverket

Gymnasiebehörighet

Gymnasiebehörigheten har minskat med en procentenhet. Skolor som har högre behörighet än föregående läsår är Björkskataskolan, Residensskolan, Råneskolan, Tunaskolan och Örnässkolan. På helheten har flickors behörighet minskat från 88,0 till 85,4 %, pojkarnas har ökat en aning från 85,3 till 85,5 %. Flickornas resultat bidrar till lägre gymnasiebehörighet på totalen, samtidigt som flickornas behörighet ökat på 6 av 10 skolor. Fetad text i tabellen nedan visar värden som är högre jämfört med föregående läsår.

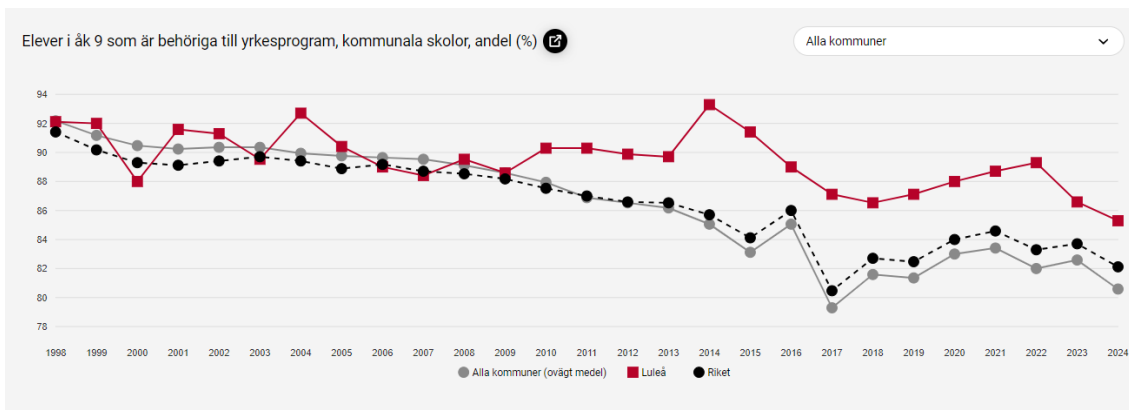
Större skillnader i resultat mellan de två senaste läsåren finns hos Midskogsskolans (f.d Montessoriskola) där behörigheten minskat avsevärt. Läsåret 21/22 var behörigheten 80 % därefter 96,3 % till att nu vara 78 %. Skolan resultat har över tid påverkas av att elever med problematisk skolgång söker sig till skolan, samma fenomen som för Residensskolan.

Koladas modellberäknade värde för gymnasiebehörighet har förbättrats från -2,3 till -0,6 dvs gymnasiebehörighet närmar sig det förväntade värdet (0) utifrån elevernas bakgrundsfaktorer.

Gymnasiebehörighet%	Behörighet yrkesprogr. samtliga	Behörighet yrkes flicka/pojke	Behörighet estetiska samtliga	Behörighet ekon, hum, samhälls samtliga	Behörighet natur/teknik samtliga
Total	85,3 (86,6)	85,4/ 85,5	84,4 (85,8)	82,2 (82,7)	80,2 (82,1)
Bergskolan	88,5 (90,9)	92,6/ 84,0	86,5%	81,7%	83,7%
Björkskataskolan	92,1 (91,6)	92,6/ 91,5	91,4%	89,9%	87,8%
Hertsöskolan	81,8 (82,6)	78,4/ 85,0	81,8%	76,6%	71,4%
Kråkbergsskolan	95,1 (97,2)	100/ 91,4	95,1%	95,1%	95,1%
Midskogsskolan	78,6 (96,3)	81,0/75,0	73,8	73,8	66,7
Residensskolan	75,7 (70,3)	71,8/80,0	75,7%	74,3%	73,0%
Råneskolan	85,2 (84,8)	100/ 77,8	85,2%	85,2%	81,5%
Stadsöskolan	89,2 (92,6)	85,7/93,2	88,2%	87,1%	84,9%
Tunaskolan	69,7 (68,3)	57,1/ 78,9	69,7%	66,7%	68,2%
Örnässkolan	87,1 (86,0)	91,3/84,8	86,0	83,9	78,5

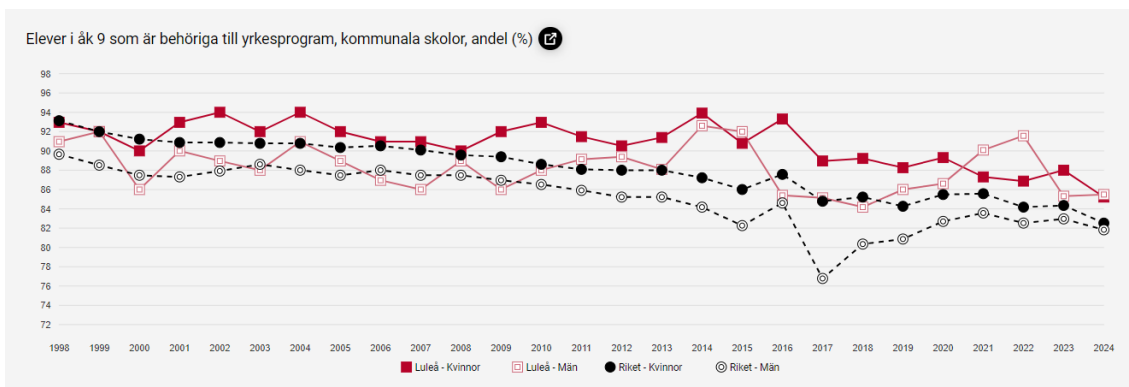
Källa: Skolverket, samtliga uppgifter förutom för Kråkbergsskolan och Råneskolan som är från QlikSense pga att de är markerade ~100 hos Skolverket, vilket betyder att det är 1–4 elever som inte är behöriga. Fetad data anger ett högre värde än föregående läsår för behörigheten till yrkesprogram. Värdet inom parentes avser föregående läsår 22/23.

Graferna nedan visar att Luleå kommuns grundskola de två sista åren följer den nationella trenden med sjunkande resultat både när det gäller meritvärde och gymnasiebehörighet. Trots den något lägre gymnasiebehörighet är Luleås resultat för 2024 bland de 25 % bästa resultaten bland alla kommuner.

Källa Kolada

Flickornas gymnasiebehörighet är fortsatt högre än rikssnittet men har sedan 2021 följt det nationella mönstret med avtagande resultat, se nedan. Pojkarnas resultat i Luleå däremot varierar i större omfattning mellan läsåren och i jämförelse med riket. Även här är gymnasiebehörigheten fortsatt över rikssnittet och hör till de 25 % högsta resultaten bland kommunerna.

Källa Kolada

Bakgrundsfaktorer med stor påverkan är föräldrars utbildningsbakgrund och utländsk bakgrund. För årskurs 9 läsåret 23/24 har Råneskolan (56,0%) högst andel föräldrar med högst en gymnasial utbildning följt av Hertsöskolan 42,5 %, Residensskolan 39,4 %, Tunaskolan 37,5 %. Lägst andel har Kråkbergskolan (5,7 %) följt av Midskogsskolan (21,9 %) och Örnässkolan (23,2%). Sett till helheten är andelen elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning något lägre 23/24 69,3 % jämfört med 71 % läsåret innan.

När det gäller bakgrundsfaktorn utländsk bakgrund är det fortsatt Tunaskolan som har högst andel (28,8 %) följt av Hertsöskolan (23 %). Därefter är det stor variation mellan skolorna från 3,2 % för Stadsöskolan till 14,6 % för Midskogsskolan. Av statistiken framgår inte hur länge eleverna gått i svensk skola, något som är avgörande för hur långt de nått i sin språk- och kunskapsutveckling. (KPGM analys av SvA betyg) Andelen elever med utländsk bakgrund är för 23/24 aningen lägre jämfört med 22/23 11,7 % jämfört med 12,2%. Däremot är antalet elever som är nyanlända dvs har varit högst fyra år i Sverige högre för denna årskull nior, 26 elever jämfört med 17 läsåret före. Nyanlända elever har oftast en anpassad timplan dvs de läser inte alla ämnen vilket tex påverkar skolans och helhetens meritvärde och andel elever som uppnått målen för respektive ämne. För läsåret 23/24 har andelen elever med utländsk bakgrund födda

utomlands ökad gymnasiebehörighet från 59,7% till 65,1 % - underlaget baseras på 63 elever i åk 9.

Tunaskolan avviker fortsatt med lägst gymnasiebehörighet. I skolans analys framgår att:

- 25 % av eleverna i åk 9 är utlandsfödda, vissa av dem är nyanlända.
- Många F-betyg kopplas till elevers kunskaper i svenska språket. SVA elever har svårare att nå godkända betyg i teoretiska ämnen, ingen större skillnad i de praktiska ämnen. Undantaget *idrott och hälsa* där simning påverkar negativt då de utlandsfödda i högre utsträckning inte har samma vattenvana.
- de ser ett samband mellan socioekonomi och pandemins konsekvenser där man menar att socioekonomiskt utsatta skolor drabbats mer än andra skolor då stöd från hemmet skiljer sig åt utifrån föräldrars utbildningsbakgrund och kunskaper i svenska språket. Resonemanget stöds av tidigare nämnda nationella rapporter av pandemins konsekvenser. Pandemins konsekvenser på grundskolan i Luleå har närmare beskrivits i tidigare kvalitetsrapporter.
- skolan har få elever med problematisk skolfrånvaro men det finns elever med psykisk ohälsa
- av samtliga åk 9 betyg är 48 % av alla betyg A, B eller C jmf med kommunen som helhet som har 40 %. Att meritvärdet ändå ligger lågt beror på att elever med anpassad timplan (för nyanlända) eller anpassad studiegång kanske inte har några betyg eller få betyg, vilket påverkar skolans genomsnittliga meritvärde. Meritvärdet har de två senaste läsåren ökat med 10 meritpoäng.

Tunaskolan möter skolans utmaningar bland annat genom satsningar på ett språkutvecklande arbete, vilket gynnar alla elever men främst de med annat modersmål. De ser att skolans rutiner för nyanlända kombinerat med lärmiljön Språkstudio ger resultat. Skolan erbjuder även lovskola dvs extra undervisningstid, vilket ger bra resultat bland annat när det gäller simning.

Residensskolan och Midskogsskolans resultat avviker också negativt i jämförelse med kommunsnittet. Utmärkande för dessa skolor är att de i stor utsträckning tar emot elever från andra upptagningsområden. Det är vanligt att dessa elever haft skolproblematik på olika sätt. Residensskolan anger som orsak till att flickornas resultat minskat problematisk skolfrånvaro. Fler flickor från andra upptagningsområden har under åk 8 börjat på skolan. Samtliga av dessa hade sedan tidigare en hög frånvaro och saknade betyg i flertalet ämnen, vilket påverkar möjligheten att nå slutbetyg i åk 9. De beskriver även ett inflöde av pojkar som börjar i skolan i årskurs 8 och att flera av dem haft svårt att nå målen i olika ämnen.

Vilka framgångsfaktorer lyfts i kvalitetsdialoger och skolornas kvalitetsrapporter? Nedan några av de vanligaste åtgärderna som kopplas till positiva resultat.

- kontinuitet och behörighet bland personalen. Många lärarbyten och/ eller vikarier påverkar kvaliteten på undervisningen negativt men även den relationella aspekten som bidrar till en trygg lärandemiljö.
- Fortsatt utveckling av att tillgängliggöra lärmiljön. När det gäller den pedagogiska aspekten lyfts vikten av ett tydligt ledarskap och tydlighet kring undervisningens struktur, något som främjar alla elever men särskilt elever med NPF.
- Kollegialt lärandet inom och mellan skolor bidrar effektivt till att förbättra undervisningen

- Att lyckas organisera för tillräckligt med specialpedagogiskt stöd utifrån de förutsättningar skolan, det är en utmaning om skolan har många elever med stora stödbehov.
- Språkutvecklande arbete pågår på ett eller annat sätt i alla skolor. I detta har grundskolans centralt organiserat för kompetensutveckling under 2023–24. Skolorna i Gammelstad, Sunderbyn och Råneå samarbetar med att utveckla ett språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt (SKUA). Där man särskilt lyfter att ämnesträffar mellan skolor bidragit till att utveckla undervisningen. Lärarna upplever att man fått nya strategier för att stötta eleverna då kollegiala samtal gett insikter om hur man kan fortsätta att utveckla sin undervisning.
- Intensivundervisning/intensivträning under kortare perioder
- Lovskolan som erbjuder extra undervisningstid till elever som behöver extra stöd ger god effekt i elevernas lärande.
- En fungerande elevhälsa med tillgängliga kompetenser som kan arbeta förebyggande med hälsofrämjande insatser på skol- och gruppnivå likväl som på individnivå, vilket är viktigt då ohälsa förekommer som ett hinder för elevernas skolframgång och välmående.

Sammanfattning åk 9 ämnesbetyg, meritvärde, gymnasiebehörighet

Luleå kommuns grundskola följer den nationella trenden med vikande resultat, vilket varit en tydlig trend efter pandemin. Nationellt har måluppfyllelsen i samtliga ämnen minskat från föregående läsår, Luleås avviker här med högre resultat i 8 av ämnena. Meritvärdet har knappt förändrats från föregående läsår med en meritpoäng lägre. En av flera bidragande orsaker är troligen att antalet/andelen betyg som väljs bort pga anpassad studiegång/timplan har ökat stort för 23/24, vilket behöver undersökas närmare. De bortvalda betygen räknas som ett F i statistiken dvs att eleven inte nått målen.

Det modellberäknade värdet har förbättrats något när det gäller *gymnasiebehörighet* och *genomsnittligt meritvärde*. Värdet för gymnasiebehörigheten närmare sig det förväntade nollvärdet utifrån elevers bakgrundsfaktorer. Modellberäknade värdet för *uppnått betygsriterierna i alla ämnen* är däremot två tiondelar lägre.

Nationellt lyfts att föräldrarnas utbildningsnivå har stor betydelse för betygsresultaten, drygt 91 % av eleverna vars föräldrar har eftergymnasial utbildning är behöriga nationellt för Luleå är siffran 91,4 %. För elever vars föräldrar har högst gymnasial utbildning är det nationellt 73 % som är behöriga till gymnasiet. I Luleå är motsvarande siffra 75,8 %, vilket skulle kunna tolkas som att vi lyckas aningen bättre med det kompensatoriska uppdraget än riksnittet för samtliga skolhuvudmän. Andelen elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning är 1,3 procentenheter lägre jämfört med läsåret 22/23.

De flesta skolorna anger några gemensamma orsaker till varför elever inte når målen. Det är elever med annat modersmål och då särskilt de gått kort tid i svensk skola. Andelen och antalet elever som är nyanlända är fler 23/24 jämfört med 22/23, vilket bidrar till lägre resultat på skolnivå och för helheten.

En annan orsak som lyfts från flera skolor är ohälsa, särskilt hos flickor. Ohälsa är ofta förknippat med större skolfrånvaro. Ohälsa kan också vara en bidragande orsak till att antal och andelen betyg som inte sätts pga. anpassad studiegång ökat 23/24, dessa bortvalda betyg/ämnen är antalsmässigt jämnt fördelade mellan könen.

Skolorna beskriver olika åtgärder för att möta elevernas behov, det är åtgärder på organisations- grupp- och individnivå. Det är tex att inom befintlig ram skapa mindre lärmiljöer för elever som behöver vara i mindre sammanhang, organisera för kollegialt lärande mellan lärarna, tätare uppföljningar av elevernas kunskaper osv.

Fyra faktorer utöver undervisning som påverkar måluppfyllelsen som har förändrats för årskurs 9 från föregående läsår är sammanfattningsvis:

- Andelen föräldrar med eftergymnasial utbildning är 1,3 procentenheter lägre
- antalet elever som är nyanlända är fler 23/24 jämfört med 22/23 vilket bidrar till lägre resultat på skolnivå och för helheten.
- antalet/andelen betyg som väljs bort pga anpassad studiegång/timplan har ökat
- skolorna lyfter ökad ohälsa, ofta förknippad med skolfrånvaro hos flickor.

Resultat för nationella prov årskurs 9 på verksamhetsnivå är för läsåret 23/24 tillgängligt först via nationell data i slutet av november.

Frånvaro

Andel elever med:	Andel av flickor	Andel av pojkar	Totalt
Ogiltig frånvaro på minst 10 %	1,0	0,8	2,2 (TF 0,4)
Sammanlagd frånvaro 15 - 19 %	8,7	8,2	9,8
Sammanlagd frånvaro 20 – 29%	6,4	5,8	6,0
Sammanlagd frånvaro 30 % eller högre	4,4	3,4	4,1 (TF 0,4)

Källa: Manuell bearbetning av dataunderlag från leverantör med samtliga elevers frånvaro i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola. Totalt 7691 elevposter.

Elever med sammanlagd frånvaro, giltig och ogiltig, som är 30 % eller högre fortsätter att minska om än i liten grad till 4,1 % från 4,2 22/23. Läsåret 21/22 var motsvarande siffra 4,6 %. Nämnas bör att i de 4,1 % på totalen ingår 31 elever med tillfälliga personnummer för nyanlända, kön framgår inte för dessa elever i statistiken. Större andel bland flickor (4,4%) än gruppen pojkar (3,4%) har frånvaro >30 %. Procentuellt för samtliga elever är motsvarande siffra för flickor 1,0 % och för pojkar 0,8%.

I tabellen här ovan finns även inlagt frånvaro i intervallen 15-19 % samt 20-29 %, andelen flickor är i båda fallen något högre än andel pojkar.

Den totala frånvaron enbart kopplad till tid dvs antal minuter eleverna tillsammans varit frånvarande har från läsåret 22/23 till 23/24 minskat med 14,7 %. Antalet frånvarotillfällen har minskat med 5,4 %. Detta är en positiv utveckling mellan läsåren men antalet elever med sammanlagd frånvaro över 50 % har ökat något. (Källa: leverantören)

I statistiken för *Totalen* ingår 65 elever med tillfälliga personnummer för nyanlända, kön framgår inte i statistiken. I denna elevgrupp har 30 elever en frånvaro större än 30 % varav 8 har en ogiltig frånvaro större än 50%. I analysen har även undersökts andel elever med frånvaro större än 50 %. Av eleverna med över 30 % frånvaro har 2/5 en frånvaro över 50 %. Dessa elever utgör 1,6 % av samtliga elever, vilket är en ökning jämfört med 1,3 % läsåret före. Fördelningen är relativt jämn mellan könen, något större andel flickor.

Ogiltig frånvaro på över 10 % har 168 elever, vilket utgör 2,2 % av samtliga elever. Ogiltig frånvaro är vanligast i högstadiet. Fördelningen inom gruppen är 48 % flickor, 34 % pojkar och 18 % elever med tillfälliga personnummer där kön inte framgår. Avvikande resultat är det särskilt för elever med tillfälligt personnummer som endast utgör 0,8 % av samtliga elever, dvs denna grupp är överrepresenterade när det gäller ogiltig frånvaro. Även andelen flickor avviker i jämförelse med andelen pojkar med en större andel ogiltig frånvaro. Ogiltig frånvaro i sammanlagd tid för samtliga elever har mellan läsåret 22/23 och 23/24 minskat med 36,6 % vilket är mycket positivt.

I internkontrollen görs stickprov med ett urval av elever från alla stadier med hög frånvaro på nio skolor. Frågor ställs om skolans insatser och skolans rutiner för rapportering av lektioner. Internkontrollen har över åren visat att för eleverna i urvalet görs en rad insatser och anpassningar. I de allra flesta fall samverkar skolan och vårdnadshavarna med externa instanser såsom sjukvården, BUP och soc. Vid skolbyte görs enskilda överlämningar. Via lärplattformen registreras frånvaro och systemet underlättar närvarouppföljningen på elevnivå. Detsamma gäller för kvalitetssäkring av lärarnas andel av rapporterade lektioner, det framgår i vilken grad lärare har rapporterat sina lektioner. Kvalitetssäkring och uppföljning av frånvarostatistiken säger sig samtliga rektorer göra genom att följa upp rapporteringsgraden och agera vid avvikelser.

Lärares rapporteringsgrad. Av skolor som avviker med lägre andel rapporterade lektioner gäller det främst mindre F-6 skolor. Det finns avvikelser och skillnader i rapporteringsgrad som behöver uppmärksammas och följas upp. En uppföljning för perioden 240821–241104 visar på högre rapporteringsgrad. I skolornas analyser framgår att en del av det som är orapporterat handlar om tex rastvaktscheman som är inlagda i lärarnas scheman, att rutin vid vikarie inte varit tillräcklig, att tex resurslärare/specialpedagoger är inlagda i lektionsschema men inte rapporterar närvaro för lektion då det görs av ordinarie lärare.

Sammanfattning av skolornas samlade analys kring frånvaro och kvalitetssäkrade underlag

Skolorna beskriver insatser och rutiner för att hantera och förebygga frånvaro. Generellt sett har flickor högre frånvaro än pojkar, vilket påverkar deras framtida studiemöjligheter och ökar risken för utanförskap. Två skolor indikerar att pandemin har haft en långvarig inverkan på elevernas närvaro och att det fortfarande finns utmaningar att övervinna för att återgå till normala närvaronivåer. Detta stöd av Skolverkets rapporter om pandemins effekter.

Skolorna följer frånvarotrappan för att systematiskt uppmärksamma, utreda och åtgärda frånvaro. Regelbunden uppföljning av frånvaro har hjälpt till att minska frånvaron. Frånvarotrappan har reviderats och kompletterats med närvarofrämjande stödmaterial. Skolor har under läsåret börjat arbeta med frånvarorutinerna utifrån remissmaterialet, från hösten 24/25 ska alla skolor följa de rutiner som publicerats på intranätet. Frånvarotrappan har kompletterats med rutin för tidig insats vid frånvaro, vid första frånvarotillfället ska vårdnadshavare kontaktas även om det är anmäld frånvaro. Frånvarorutinen om *omtanksamtal*

har redan implementerats i flera skolor och man beskriver att det ger effekt. Regelbunden uppföljning av frånvaro hjälper skolorna att snabbt identifiera och åtgärda problematisk frånvaro, mentorer och elevhälsan kopplas in vid upprepad frånvaro. Flera skolor nämner vikten av att skapa starka relationer mellan lärare och elever samt till vårdnadshavare.

Skolornas anpassade lärmiljöer används också som ett verktyg för elever med problematisk skolfrånvaro. Vissa skolor erbjuder även digitalt stöd inom ramen för åtgärdsprogrammet för elever som arbetar hemifrån. Samarbete med vårdnadshavare genom regelbundna Norrbusmöten, samarbete med socialtjänst ger i flera fall effekt men inte i alla fall med problematisk skolfrånvaro. Flera skolor kopplar frånvaro till psykisk ohälsa samt sociala problem. Internkontrollen med stickprov av elever med hög frånvaro visar i 9 av 10 fall att externa instanser är inkopplade i elevärendena.

Förutom att använda sig av de gemensamma rutinerna arbetar skolor med att bygga relationer och skapa en trygg och trivsamt lärmiljö som en närvarofrämjande insats. Deltagande i PIS-projektet, ett samarbete mellan socialtjänst och skola för att uppmärksamma och åtgärda frånvaro, har också gett positiva resultat enligt skolor. Implementering av PIS till samtliga skolor fortsätter under läsåret 24/25 och är en del i de nya rutinerna för där det närvarofrämjande arbetet lyfts upp.

Vårdnadshavarenkät fritidshem

Årligen genomförs en lokal enkät riktad till vårdnadshavare med barn i samtliga kommunala fritidshem i Luleå. Enkäten består av tre frågor där svarande kan välja mellan fem svarsalternativ per fråga; Stämmer helt, Stämmer väl, Stämmer till viss del, Stämmer inte alls eller Vet ej. De kan också lämna kommentarer vid varje fråga, vilket särskilt bidrar till varje skolas uppföljning av fritidsverksamheten. Varje fritidshem får återkoppling genom en sammanställning av svaren och kommentarer per fritidshem, vilket utgör underlag för varje fritidshem att använda i sitt systematiska kvalitetsarbete.

Svarsfrekvens 2024 var 653, det lägsta sedan 2019. Årets utskick av enkäten skedde endast centralt via Unikum från att fritidshemmen tidigare varit mer aktiva i utskicken. Detta medför att svarsunderlaget för enskilda skolor blir mindre och inte i lika stor grad som tidigare kan bidra som ett underlag för verksamhetsutveckling. Kommande år behöver vi se över formen på utskick.

Vårdnadshavare fritidshem andel i %	Stämmer helt/väl	Stämmer inte alls/till viss del	Vet ej
Jag är nöjd med mitt barns fritidshem	85,4 (60,9+24,5)	14,1(12,4+1,7)	0,5
Jag upplever att fritidshemmet ger mitt barn det stöd som behövs	82,7(51,9+30,8)	15 (13,3+1,7)	2,3
Jag upplever att fritidshemmet stimulerar mitt barns vilja och lust att lära	78,6 (46,4+32,2)	15,9 (13,3 +2,6)	5,5

Det är en färre andel som svarat *Stämmer hel/Stämmer väl*. Det är främst en större andel som svarat *Stämmer till viss del* vilket bidrar till förändringen. Till årets enkät omformulerades svarsalternativen delvis, vilket gör att resultatet inte är helt jämförbart med föregående läsår. De kommentarer som kan lämnas i anslutning till frågorna varierar inom och mellan skolor kopplat till nöjdhet. En majoritet av kommentarerna uttrycker nöjdhet med personal och verksamhet

utifrån den bild föräldrarna har. En och samma skola kan ha kommentarer där några uttrycker bra utbud av planerade aktiviteter samtidigt som en annan kommentar uttrycker att det är mycket fri lek, men övervägande kommentar uttrycker nöjdhet. De flesta kopplar nöjdheten till personalen, de uttrycker att personalen är bra/fin/engagerad samtidigt finns det några kommentarer om oengagerad personal och många vikarier. Föräldrarnas bild skapas av det dem möter i fritidshemmet och det barnen uttrycker om verksamheten. De flesta beskriver en verksamhet som möter barnens behov och barnen trivs i. Fritidshemmen har att omhänderta resultatet av enkäten och därmed även kommentarerna för fortsatt verksamhetsutveckling.

Sammanfattning, samlad analys och fortsatta prioriteringar

Under läsåret har en ny struktur för det systematiska kvalitetsarbetet tagits fram gemensamt av förvaltningens verksamheter. Strukturen i det gemensamma beslutsstödsystemet Hypergene är från och med vårterminen 2024 uppbyggd utifrån NKS delmål, vilket var ett önskemål från grundskolans rektorer. Strukturen används i grundskolan på samtliga beslutsnivåer. Fortsatt gäller att skolorna rekommenderas att ha maximalt tre prioriterade utvecklings/förbättringsområden som presenteras i den sk postern. Skolorna dockar i sina utvecklingsområden i de nationella delmålen. Implementering har skett under läsåret och fortsätter läsåret 24/25. Kvalitetsdialogerna på ledningsnivå har utökats med en dialog mellan områdeschefer, Resurscentrums ledning och grundskolans skolchef. Strukturen behöver kommande läsår följas upp, det är av vikt att den stödjer skolornas systematiska kvalitetsarbete.

Förutsättningar

Personal

När det gäller *lärarbehörigheter* befinner den sig på en fortsatt stabil nivå och över rikssnittet. Behörigheten och andelen lärare med lärarlegitimation har ökat de senaste åren och i skolornas analyser om personalresurser framgår att flera skolor lyckats väl med rekryteringarna inför läsåret 24/25. Skolorna lyfter att de generellt har hög behörighet och kontinuitet bland sina lärare, vilket bidrar till en stabil och högkvalitativ undervisning. Samtidigt som några beskriver att lärarbyten och sjukfrånvaro hos personal kan påverka elevernas trygghet, studiero och undervisningens kvalitet. Grundskolan med stöd av HR har som mål att tillsätta varje tjänst med behörig/legitimerad personal och har rutiner som stödjer detta arbete samt vidareutbildning av personal.

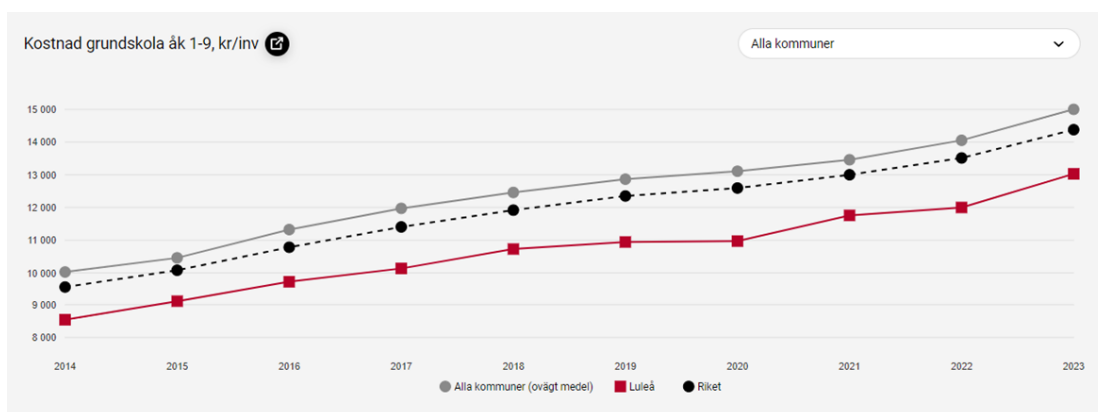
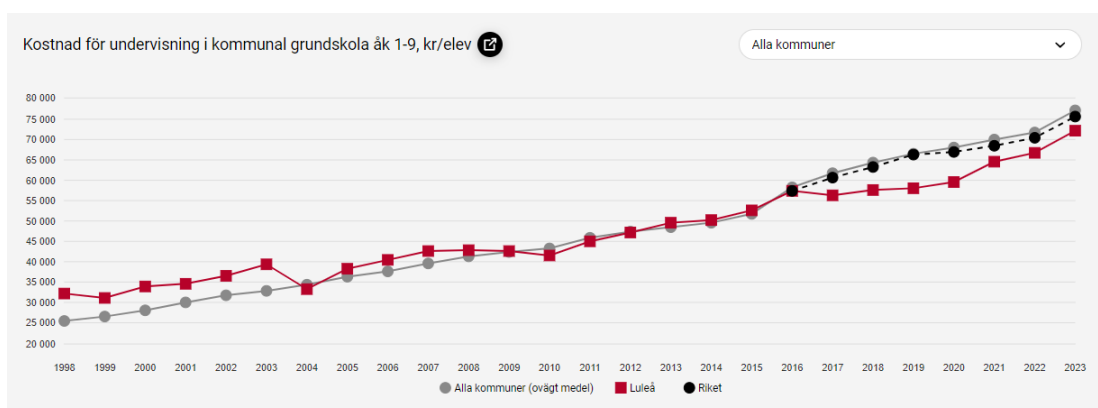
Det finns utmaningar med brist på behöriga lärare i vissa ämnen och inom fritidshem där alltför många fritidshemsassistenter anställs. I samarbete med vuxenutbildningen har en utbildning till *Aktivitetsledare* tagits fram riktad till fritidshemsassistenter. Ytterligare satsning är ett samarbete med Umeå universitet om en arbetsintegrerad utbildning för lärare i fritidshem, två fritidshemsassistenter har påbörjat utbildningen.

Anpassad grundskola beskriver omsättningen av elevassistenter och lärare i fritidshem. Ett återkommande mönster är att arbeta några år inom verksamheten för att sedan vidareutbilda sig eller gå vidare till annat verksamhetsområde. Lärare i fritidshem har vid några tillfällen signalerat att de hellre arbetar med elever vilka är på en högre kognitiv nivå.

Övriga organisatoriska, materiella, strukturella och lokalmässiga förutsättningar

Elevantalet i grundskolan är avtagande, vilket medför utmaningar särskilt om SKR:s prognoser med 12,8 % färre antal invånare i grundskoleålder fram till 2033 slår in. Det skulle ses som en mycket stor utmaning för våra skolor då de flesta skolorna redan idag kan betecknas som små skolor med ett elevunderlag som medför ekonomiska utmaningar. Allt färre elever på flertalet redan nu mindre skolor medför troligtvis även att lärare i större utsträckning kommer att ges delade tjänster dvs tjänstgöra på flera skolor, vilket inte bidrar till attraktiva tjänster. Med nuvarande skolstruktur är det risk att än mer av den totala kostnaden per elev behöver fördelas på posten lokaler, vilket skulle drabba den elevnära undervisningskostnaden än mer. Pågående samhällsomvandling i Luleå och Norrbotten kan möta SKR:s prognos genom den förväntade ökningen av antal invånare.

Luleå kommun har de senaste åren signalerat om att man gör ekonomiska satsningar på grundskolan, från att under en period därför haft relativt stora effektiviseringar för grundskolans verksamhet. Luleås undervisningskostnad per elev har efter 2016 legat under både rikssnittet samt kommunsnittet. Även den totala kostnaden för grundskola åk 1–9 per invånare ligger under rikssnittet. 2023 var kostnaden 13032 kr/invånare jämfört med rikets 14381 kr/invånare. Det är möjligt att effektiviseringarna påverkat måluppfyllelsen i grundskolan då undervisningskostnaden i huvudsak används till personalkostnader.

Källa: Kolada

Politiska satsningar med tillskjutna medel lokalt sker nu bland annat genom att grundskolans verksamhet utökas med en internationell skola hösten 2024, en resursskola hösten 2025 samt ett politiskt initiativ till att öka andelen lärare i grundskolan från 2025.

Skolornas bild av förutsättningar visar att de flesta skolorna beskriver att de har goda förutsättningar såsom god tillgång till läromedel och digitala verktyg, behöriga lärare, god arbetsorganisation och fungerande elevhälsa. Samtidigt lyfter en del skolor att det är en utmaning att lyckas organisera för tillräckligt med specialpedagogiskt stöd utifrån de förutsättningar skolan har särskilt om skolan har många elever med stora stödbehov. Ekonomiska förutsättningar efterfrågas inte direkt i anvisningarna men skolor med låg socioekonomi lyfter även vikten av den extra socioekonomiska tilldelningen i elevpengen samt riktade statsbidrag.

De bristande förutsättningarna skolorna lyfter är förutom ekonomiska begränsningar kopplade till lokaler. När det gäller lokaler uttrycker flera problem med trånga och otillräckliga lokaler.

Processer

Trygghet och studiero är ett för alla skolor prioriterat område, något man ständigt arbetar med. Skolornas analyser baseras på olika underlag tex skolenkäter, trygghetsenkäter och elevhälsosamtal. Skolornas bild är att trivseln och tryggheten är hög i skolan, vilket också stöds av Skolenkäten där index ligger på rikssnittet (åk 5 och 8). Den upplevda studieron varierar mellan och inom skolor mellan årskurser och klasser. Många skolor rapporterar god studiero, men det finns skolor som anger att insatser gjorts i specifika klasser. I skolornas analyser framträder en rad framgångsfaktorer till upplevd trygg lärmiljö, flertalet med direkt koppling till grundskolans fleråriga arbete med att tillgängliggöra en pedagogisk, social och fysisk lärmiljö. Det är olika insatser inom en rad områden som kan kategoriseras inom områdena: Trivsel - Trygghet; Studiero; Kränkningar och konflikter; Elevhälsa och stöd och kompetensutvecklingsinsatser.

Skolenkäten som genomfördes tidigt vårterminen 2024 har några indexområden för årskurs 8 som behöver uppmärksammas och följas upp när det gäller processer inom Trygghet och studiero. Områdena avviker inte jämfört med rikssnittet men har ett något lägre värde jämfört med skolenkäten 2022, det gäller områdena *Bemötande lärare* och *Förhindra kränkningar*. För årskurs 5 är index och medelvärden för *Studiero* och *Förhindra kränkningar* högre jämfört med 2022, vilket är positivt. *Trygghet* är oförändrat och ligger något högre än rikssnittet.

Frånvaron har minskat något när det gäller andelen elever som har en skolfrånvaro på minst 30 %. När det gäller frånvaro > 30 % utgör de urvalsgrupp för internkontrollen. Stickprov visar att i de allra flesta fall är flertal externa instanser inkopplade. Samarbete med vårdnadshavare genom regelbundna Norrbusmöten, samarbete med socialtjänst ger i flera fall effekt men inte i alla fall med problematisk skolfrånvaro. Flera skolor kopplar frånvaro till psykisk ohälsa samt sociala problem. I analysen framgår också att elever med tillfälliga personnummer, för nyanlända elever, är överrepresenterade i denna grupp. Närmare hälften av dessa elever har en frånvaro >30 %, de är även överrepresenterade i gruppen elever som har ogiltig frånvaro på minst 10 %.

När det gäller kränkningar sker det ett kontinuerligt arbete på skolorna med att på olika sätt främja trivsel och trygghet som ett led i att förebygga kränkningar. Skolorna har rutiner att omhänderta incidenter som kan vara kränkningar. Ett led i det förebyggande arbetet är ett mobilförbud som från hösten 2024 införs på samtliga grundskolor.

När man analyserar frånvaron enbart i tid dvs antal minuter har den totala frånvarande från läsåret 22/23 till 23/24 minskat med 14,7 %. Antalet frånvarotillfällen har minskat med 5,4 %. Ogiltig frånvaro i sammanlagd tid för samtliga elever har minskat med 36,6 % Detta är en positiv utveckling mellan läsåren sett till frånvaro i tid.

När det gäller frånvaro har grundskolan tagit fram nya rutiner och närvarofrämjande stödmaterial. En del skolor började jobba med de redan utifrån remissunderlaget till rektorerna. Skolor som använt rutinen ser positiva effekter av de tidiga kontakterna med hemmet via s.k omtankesamtal vid första frånvarotillfället. Från hösten 2024 gäller de rutinerna för samtliga grundskolor. I det närvarofrämjande materialet finns gemensamt och informationsmaterial att använda vid föräldramöten, dessa finns även på 10 olika språk. Den nya rutinen är även kopplad till samarbetsprojektet Prevention i samverkan (PIS) med socialförvaltningen. Det är angeläget att minska frånvaron, både den ogiltiga och giltiga,

Ledning och stimulans

Skolenkäten för indexområdet *Stimulans* indikerar att undervisningen enligt eleverna kan blir mer varierad för att få elevernas intresse att öka samt att lärarns feedback och uppmuntran till eleverna kan öka. Eleverna tycker att de får tillräckliga utmaningar i skolarbetet i större utsträckning än rikssnittet, vilket visar att undervisningen är differentierad och möter individualiserade behov.

I skolenkäten och i skolornas andra underlag lyfts bristen på variation som den vanligaste orsaken till att undervisningen inte känns stimulerande. Eleverna efterfrågar mer variation i arbetsmetoder och aktiviteter under lektionerna för att hålla intresset uppe. Skolorna arbetar med olika strategier och metoder för att undervisningen ska upplevas som stimulerande och motiverande. När det gäller ökad variation används tex olika examinationsformer, variation av läromedel, Storyline, olika aktiviteter såsom film, läsning, redovisning, mix av självständigt arbete och arbete i grupp tex med kooperativa lärandemetoder, ökat elevinflyandet.

Delmålet och dess indikatorer kommer troligtvis medföra att ledning och stimulans blir en tydligare del i uppföljningen av skolans verksamhet.

Rätt till stöd

Skolorna arbetar aktivt med att förbättra stödet till elever i behov tex ständiga förbättringar i processer, generella anpassningar som stödjer alla elever, dokumentation och systemanvändning. Några skolor lyfter även utmaningar som resursbrist med en upplevelse att behoven är större än resurserna kan möta. Samarbete mellan lärare, elevhälsa och vårdnadshavare är centralt för att lyckas med stödinsatserna. Skolorna lyckas allt mer med att involvera alla personal i elevhälsoarbetet, vilket är en effekt av det fleråriga arbetet med tillgänglig lärmiljö (pedagogisk, fysisk, social). Vi ser också att tidigare gemensamma kompetensutvecklingsinsatser fortsätter att ge effekt tex kring hur man kan organisera för

skolans elevhälsarbete, tillgängliga lärmiljöer, normer kopplat till hindrande kulturer för lärande, välbefinnande och nu närmast språkutvecklande och läsfrämjande arbete. Skolor använder sig även av andra modeller, vilket på övergripande nivå behöver följas upp för att initiera lärande och inspiration mellan skolor.

Under läsåret har planering intensifierats inför uppstartande av en Resursskola ht 2024. Resursskolan riktar till ett fåtal elever med behov som är svåra att tillmötesgå i ordinarie undervisningsmiljö.

Det totala antalet åtgärdsprogram fortsätter att minska för både flickor och pojkar. En bidragande orsak är att skolorna tidigare identifierar elever med stödbehov samt att det fleråriga arbetet med att tillgängliggöra den fysiska, pedagogiska och sociala lärmiljön börjar ge förväntad effekt med att tillgängliggöra lärmiljön på gruppnivå dvs för alla elever. Enskild undervisning har minskat rejält samtidigt ser vi att särskild undervisningsgrupp ökat. Antalet elever med anpassad studiegång har minskat enligt underlaget från skolorna, men enligt betygsstatistik har andelen betyg som inte sätts pga av att de inte läses inom anpassad studiegång ökat. Det här behöver undersökas vidare då det finns stora skillnader mellan skolorna.

Skolorna uttrycker stor nöjdhet med Unikums modul för stödinsatser. Systemet används av alla skolor för att dokumentera extra anpassningar och åtgärdsprogram. Det ger en samlad bild av individuell elevs och för klassen insatta anpassningar, vilket gör det enklare att planera och genomföra undervisningen. Översikten förenklar även uppföljningsarbetet och underlättar för både det lokala elevhälsoteamet, lärare och vårdnadshavare att följa elevens utveckling. I de flesta skolorna tycks Unikums modul för stödinsatser vara väl implementerad men det finns även skolor som fortsätter med implementeringsarbetet. Det finns lärare som känner sig osäkra på hur de ska använda Unikum, skolans specialpedagoger, grundskolans IT-utvecklare och Resurscentrum stödjer skolorna i implementeringsarbetet. Skolorna arbetar kontinuerligt med att förbättra arbetet med anpassningar, åtgärdsprogram och användningen av Unikum och att göra systemet till ett levande verktyg i det dagliga arbetet. Det är angeläget att alla berörd personal använder Unikum för att dokumentera behov och insatta åtgärder, vilket är viktigt ur ett myndighetsperspektiv men särskilt för den enskilda eleven eller elevgruppen.

Resultat

Måluppfyllelse F-6

För F-3 varierar resultaten en aning mellan läsåren men inga större avvikelser har uppmärksammats.

Förskoleklassen något större andel elever klarar kravnivån för kartläggningsmaterialen *Hitta språket* och *Hitta matematiken* jämfört med läsåret innan. I matematik är det en större andel av både flickor och pojkar som når kravnivån, i *Hitta språket* är det andelen pojkar som ökat medan andelen flickor minskat en aning. En större andel flickor än pojkar når kravnivån i båda kartläggningsmaterialen. Skolorna har tillgång till specialpedagoger och speciallärare som arbetar direkt med elever som har specifika svårigheter. De handleder också lärare när det gäller anpassningar och stödåtgärder. Skolor använder även specialpedagogisk kompetens från Resurscentrum.

När det gäller bedömningsstöden i årskurs 1 är det större förändringar i matematik. Andelen flickor som klarar kravnivån har ökat med närmare 4 procentenheter till 94,0 %, pojkarnas har

minskat med 0,9 procentenheter och ligger nu också på 94,0 %. Skillnader mellan könen i läs och språkutveckling kvarstår. En Större andel flickor når kravnivån, skillnaderna för 23/24 ökade. Större andel flickor klarade kravnivån samtidigt som andelen pojkar sjönk särskilt när det gäller skrivutveckling. Skolor som föregående läsår hade avvikande lägre resultat har för läsåret 23/24 högre resultat.

Vanliga orsaker till att elever har svårt att nå kravnivån både i förskoleklass och årskurs 1 är kopplat till språkliga svårigheter, ofta elever som läser svenska som andra språk, eller svårigheter med inläring och koncentration. Enstaka skola lyfter att brist på tillräckligt stöd och resurser, såsom specialpedagoger eller anpassade läromedel, vilket kan göra det svårare för vissa elever att nå målen. Skolorna beskriver att alla elevers kunskaper utvecklas till vårterminen samt att skillnader mellan elevernas kunskaper minskar.

Måluppfyllelse årskurs 3

Måluppfyllelsen är generellt fortsatt hög. De ämnen som fortsatt avviker med något lägre måluppfyllelse på flera skolor är främst matematik, svenska men även andra teoretiska ämnen har på en del skolor lägre andel som nått kravnivån. Skolor med något lägre måluppfyllelse i svenska har det i de flesta fall det även i matematik och är i de flesta fall skolor med högre andel elever med annat modersmål. Bland de praktiska ämnena är det idrott som har lägre måluppfyllelse på en del skolor. Även SvA är ett ämne som avviker, nyanlända elever har oftast svårt att nå målen.

På huvudmannanivå har det under läsåret gjorts kompetensutvecklingsinsatser inom det läsfrämjande/språkliga området. Inom matematik fortsätter skolor jobba vidare med konceptet Tänka-Resonera- Räkna F-3, för vilken grundskolan har en stödjande organisation. Insatser inom språk och matematik behöver fortgå.

Årskurs 6

Den nationella trenden avseende andel elever som uppnår betygskriterierna i alla ämnen är fortsatt avtagande och Luleå kommun följer den trenden men placerar sig fortsatt över riksnittet resultatmässigt. Luleå kommuns grundskolor är fortsatt bland de 25 % bästa kommunerna när det gäller andelen elever som uppnått målen i samtliga ämnen. 72,7 % av Luleås elever har uppnått minst ett E i alla ämnen, vilket kan jämföras med övriga kommuner 68,8 % och riksnittet 69,7 %. Matematik är ämnet där flest elever inte når målen. 85,7 % når målen och det är liten skillnad mellan pojkar och flickor, pojkarnas måluppfyllelse är något högre. När det gäller idrott och hälsa är det vanligt att det är svaga simkunskaper som medför att elever i årskurs 3 inte når kravnivån i idrott och hälsa.

Orsaker som anges till att elever inte når målen är inläringssvårigheter tex läs- och skrivsvårigheter, språkliga hinder hos elever med annat modersmål främst hos nyanlända, brist på motivation, hög frånvaro men även inflöde av nya elever till klasser kan initialt bidra till minskad studiero. Andra som det exemplifieras med är förknippade med organisation såsom lärarbyten men även sjukfrånvaro hos lärare kan påverka undervisningens kvalitet när ordinarie lärare är frånvarande.

Elevgruppens sammansättning påverkar troligtvis resultatet för 23/24. Denna årskull har haft en större andel elever som läser SvA, 69 jämfört med 46 läsåret före samt att andelen nyanlända varit större, 28 elever 23/24 jämfört med 19 elever 22/23. SvA elever men särskilt nyanlända

(högst 4 år i Sverige) med bristande kunskaper i svenska språket har oftast svårare att nå målen. Uppgifter om föräldrarnas utbildningsnivå finns ej för årskurs 6.

Åtgärder F-6

Grundskolan behöver fortsätta organisera för kompetensutveckling inom det språkutvecklande området. Läsförbättring i alla ämnen är fokus för läsåret 24/25, en hel dag är avsatt för detta till samtliga lärare. Rektorer har under vårterminen fått litteratur samt föreläsning om att leda skolans läsförbättringsarbete. SvA lärare ges kompletterande kompetensutveckling via Resurscentrums specialkompetenser inom området.

Grundskolan behöver också se över hur möjligheten till simundervisning kan ökas för att fler elever ska nå de grundläggande kraven inom simning. En del skolor erbjuder simundervisning under "Lovskola". Enligt skolorna beror ett F i ämnet Idrott och hälsa ofta på att elever inte nått tillräckliga simkunskaper.

När det gäller matematik behöver ytterligare insatser göras i F-6. I F-3 arbetar sju skolor med TRR, NCM:s (Nationellt centrum för matematikutbildning) koncept för elevaktivt lärande i grundläggande taluppfattning. TRR analyseras närmare efter läsåret 24/25. Under läsåret 24/25 påbörjas ett samarbete med NCM i syfte att utveckla matematikundervisningen i hela grundskolan. Flertal skolor med lägre måluppfyllelse i svenska i årskurs 3 har det även i matematik. Det kan indikera att skolorna än mer behöver arbeta med begreppsförståelse inom matematik, särskilt om skolan befinner sig i ett område med lägre socioekonomi. Matematik är det ämnet som även nationellt har lägst måluppfyllelse.

I Skolverkets rapport Slutbetyg i grundskolan våren 2024 framkommer att en stor andel av elever som inte når minst ett E i betyg i matematik, svenska, engelska eller SvA i årskurs 6 ej heller gör det i årskurs 9. [Slutbetyg i grundskolan – våren 2024 - Skolverket](#) Det är därför angeläget att än mer stärka undervisningen i låg- och mellanstadiet.

Måluppfyllelse årskurs 9

Måluppfyllelsen följs upp genom ämnesbetyg, meritvärde och gymnasiebehörighet. För årskurs 9 publicerar Skolverket även statistik över socioekonomiska faktorer, vilket möjliggör en djupare analys.

Ämnesbetyg/meritvärde

När det gäller ämnesbetyg avviker Luleå från den nationella trenden där måluppfyllelsen är lägre för samtliga ämnen jämfört med föregående läsår. Luleå avviker från den trenden i 8 av ämnen genom en ökad måluppfyllelse. Luleås elever har högre måluppfyllelse än riksnittet i alla ämnen förutom modersmål, teknik och SvA där måluppfyllelsen är lägre. När det gäller SvA har Luleå 53,8% och riket 69,9. För Luleå är det 39 elever som läst SvA, vilket medför att varje elev ger stort procentuellt genomslag. Tidigare djupanalys visar att tiden eleven gått i svenska skola är en avgörande faktor i de allra flesta fall. Efter SvA är det matematik som har lägst andel elever som når minst ett E, 87,8 % når minst ett E vilket kan jämföras med rikets 85,9 %.

Meritvärdet totalt är så gott som oförändrat, det har sjunkit med en meritpoäng från 223,5 till 222,5 vilket kan jämföras med snittet för alla kommuner 215,8 och för samtliga huvudmän 222,6 (Kolada). Flickornas meritvärde är fyra meritpoäng lägre än föregående år. Det följer den nationella negativa trenden. Flickornas meritvärde för 23/24 är 233,0 jämfört med riket 231,8. Meritvärdet för pojkar har ökat med en procentenhet till 212,5 och är fortsatt strax under rikssnittet på 214,1 meritpoäng. Det modellberäknade värdet för meritvärdet är något bättre jämfört med 22/23, från -13,6 till -12,4 men med ett fortsatt negativt värde.

I analysarbetet framkom att andelen betyg/ämnen som elever inte läser pga anpassad studiegång/timplan ökat till 2,6 % för årskurs 9 23/24 från att föregående läsår varit 1,7%, antalsmässigt jämnt fördelade mellan flickor och pojkar. Analysen visade också att det är få betyg som "väljs" bort i årskurs 6 till att öka i årskurs 7. Detta behöver vi fördjupa oss i för att få svar på frågor som: När bedömer skolorna att det är aktuellt med anpassad studiegång? Vad beror skillnader i årskurs 6 och 7 på? Vad beror skillnaderna mellan skolor på? Hur bestäms vilka ämnen som inte ska läsas? Hur följs det upp? "Dessa bortvalda betyg påverkar på totalen måluppfyllelsen i respektive ämne, meritvärde och behörighet till gymnasiets olika inriktningar. För den enskilda eleven kan bortvalda betyg inom SO och NO blocket påverka behörigheter olika inriktningar.

Gymnasiebehörighet

Gymnasiebehörigheten har minskat med en procentenhet. Skolor som har högre behörighet än föregående läsår är Björkskataskolan, Residensskolan, Råneskolan, Tunaskolan och Örnässkolan. På helheten har flickors behörighet minskat från 88,0 till 85,4 %, pojkarnas har ökat en aning från 85,3 till 85,5 %. Flickornas resultat bidrar till lägre gymnasiebehörighet på totalen, samtidigt som flickornas behörighet ökat på 6 av 10 skolor. Trots den något lägre gymnasiebehörighet är Luleås resultat för 2024 bland de 25 % bästa resultaten bland alla kommuner. Diagrammen från Kolada som visar gymnasiebehörighet över tid visar att Luleås grundskola på helheten följer det nationella mönstret om än på en något högre nivå. Det modellberäknade värdet har förbättrats något för gymnasiebehörighet och närmare sig det förväntade nollvärdet utifrån elevers bakgrundsfaktorer.

Vad ser vi för möjliga förklaringar till den nedåtgående trenden? Till den nationella trenden görs kopplingar till pandemins effekter där undervisningen kvalitet och elevernas deltagande i undervisningen samt stödinsatser påverkades. Vi får anta att även nedåtgången i Luleås skolor delvis kan bero på dess effekter. För eleverna i årskurs 9 i Luleås grundskolor ser vi även att några bakgrundsfaktorer förändrats vilket troligen påverkar resultatet för helheten. Det vi ser är att:

- andelen elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning är något lägre 23/24 69,3 % jämfört med 71 % läsåret innan. Nationellt lyfts att föräldrarnas utbildningsnivå har stor betydelse för betygsresultaten, drygt 91 % av eleverna vars föräldrar har eftergymnasial utbildning är behöriga nationellt för Luleå är siffran 91,4 %. För elever vars föräldrar har högst gymnasial utbildning är det nationellt 73 % som är behöriga till gymnasiet. I Luleå är motsvarande siffra 75,8 %, vilket skulle kunna tolkas som att vi lyckas aningen bättre med det kompensatoriska uppdraget än rikssnittet för samtliga skolhuvudmän.

- antalet elever nyanlända elever är något högre, 26 elever jämfört med 17 läsåret före. Andelen elever med utländsk bakgrund är för 23/24 aningen lägre jämfört med 22/23 11,7 % jämfört med 12,2%.
- Under en rad år har undervisningskostnaden per elev i grundskolan legat under rikssnittet. Undervisningskostnaden används i huvudsak till personalkostnader. Bidrar de tidigare effektiviseringarna till lägre måluppfyllelse?
- Andelen behöriga lärare har de senaste två åren ökat dvs koppling till lägre andel behöriga lärare och minskad måluppfyllelse kan inte dras. De flesta skolorna beskriver även kontinuitet i lärargruppen, vilket de kopplar till god undervisningskvalitet.

Förutom ovanstående påverkas måluppfyllelsen och gymnasiebehörigheten av att:

- antalet/andelen betyg som väljs bort pga anpassad studiegång/timplan har ökat, oftast NO följt av SO-ämnena. Dessa bortval begränsar valmöjligheterna till gymnasiet då vissa program kräver minst ett E i en del av dessa ämnen.
- skolorna lyfter ökad ohälsa, ofta förknippad med skolfrånvaro. Skolorna beskriver ohälsa främst hos flickor vilket troligtvis har samband med något högre frånvaro hos flickor än pojkar, frånvaro bidrar till svårigheter att nå målen.

Fortsatt arbete att omhänderta av grundskolans ledning

I uppföljningen av läsåret 2023/24 uppmärksammas behovet av att fortsätta med pågående kompetens- och utvecklingsinsatser. Det är en rad nya strukturer och systemverktyg som införs, vilket behöver implementeras och följas upp. Det har även uppkommit frågor kring några resultatavsnitt där analysen visar att grundskolan behöver inhämta mer kunskap om tex när det gäller anpassad studiegång. Sammanfattningsvis ser vi behov av:

- Fortsätta med det långsiktiga arbetet med grundskolans tre prioriterade områden Tillgänglig lärmiljö, Undervisningskvalitet, Styrning och ledning. De är integrerade i de nationella delmålen.
- Uppföljning av den nya strukturen för det systematiska kvalitetsarbetet.
- Fortsatt implementering av beslutstödssystemet Hypergene och Qliksense
- Fortsätta stödja skolorna i det språkutvecklande arbetet genom fortsatta kompetensutvecklingsinsatser och erfarenhetsutbyte.
- Fortsätta stödja skolornas möjlighet att genom ERASMUS ackrediteringen utveckla de internationella kontakter, vilket är ett uppdrag enligt grundskolans läroplan.
- Undervisningen behöver erbjuda större variation (Skolenkät)
- Utveckla matematikundervisningen i ett f-9 perspektiv, samarbete har inletts med NCM
- Följa upp mobilförbudets effekter
- Simundervisning – vilka hinder begränsar möjligheten att nå kraven för simkunskaper? Bristande simkunskaper är en orsak till att elever inte når ett godkänt betyg i *Idrott och hälsa*.
- Följa upp effekterna av de nya rutinerna för frånvarohantering och närvarofrämjande arbete
- Inhämta mer kunskap om skolornas användning av anpassad studiegång och anpassad timplan för att få svar på frågorna som framkommit i samband med analysarbetet

- Läsåret 23/24 fortsätter en del skolor att implementera unikums modul för stödinsatser. Målet är att alla lärare ska använda Unikum för dokumentation av extra anpassningar. Det behöver tillses att skolorna som behöver får stöd i detta av grundskolans IT-utvecklare.
- Fortsätta med insatser kring välbefinnande/hälsofrämjande arbete, sprida goda exempel
- Se över möjligheterna att öka stödinsatserna till elever i låg och mellanstadiet inom läs- och skriv och matematik.
- Ekonomiska förutsättningar: Följa utvecklingen av nyckeltal. Undervisningskostnad per elev (huvudsakligen personalkostnader) under riksnittet, påverkar skolornas personalresurser ofta kopplat till stödresurser. Fortsätta stödja skolor i arbetet med att få en budget i balans i samband med elevminskning.

LULEÅ
KOMMUN

